

NARODNI LIST

Izhaja vsak teden; ako je ta dan praznik, pa dan poprej.
Vse posiljitve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je posiljati na naslov: "Narodni List", Celju. Reklamacije se pošiljajo na: Uredništvo: Schillerjeva cesta 18.

"Narodni List" stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 80 vin.
Naročnina se plačuje vnaprej. Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po vsaki vrstici ena tiskovna vrsta. Pri večkratnih objavah sleden pogost po dogovoru. Pritožbine na oglase je plačevati po pošti na naslov: "Narodni List", Celju.

DANASNJO ŠTEVILKO

posiljamo tudi vsem bivšim naročnikom »Narodnega Dnevnika«, to pa zaradi povesti »Tasf Končelk in zet Vefvara«, katera se v »Nar. Dnevniku« ni mogla skloniti in katere nadaljevanje je prevzel »Nar. List«. Kdor torej izmed bivših naročnikov »Narodnega Dnevnika« hoče to povest do konca čitati, naj si naroči »Narodni List« vsaj za četrt leta in vpošlje po priloženi položnici vsaj eno krono kot naročnino in sicer takoj, ker sicer priložnje številke več ne dobijo.

Uredništvo »Nar. Lista«.

NA OGLED

posiljemo tudi današnje številke mnogim, katerih doslej nismo našli med našimi naročniki. Opozorjamo, naj vsakdo, ki hoče, da ga bomo smatrali za naročnika, to da na znanje s tem, da plača vsaj nekaj naročnine takoj.

Korak naprej!

Naše ljudsko glasilo »Narodni List« stopa v šeststo leto svojega obstanka. Koliko viharjev in neviht je moral tekom svojega dozdajnjega obstanka prebiti! Kolikokrat že so mu nasprotniki napovedovali smrt in pogin! Ne le v svojem časopisu, v »Slov. Gospodariju«, v »Straži« in v »Slovenca« su se z vso silo vrgli na uničenje našega lista, ampak nasprotna polit. organizacija je vpregla v to delo skoro vso duhovščino po deželi, da je ponekod nedeljo za nedeljo, drugod pa posebno ob Novem letu v vso beshnostjo hujskala proti našemu listu. Klerikalni agitatorji so lažili od hiše do hiše, kjer so vedeli, da je naš list, in nepoučene ljudi so strašili z vsem mogočim ter jih odvrčali od naročbe našega lista. V spovednicah ljudje niso dobivali odveze (vedeli smo nedavno nov slučaj od Velike Nedelje), če so povedali, da čita »Narodni List«. Skratka: uporabila so se vsa mogoča sredstva, da se nam izpodkopiše tla, da se nas z odvrčanjem naročnikov oslabi, da se nas uniči.

A dobra stvar je zmagala! Stali smo sredi teh viharjev kot skaf; nismo se dali ostrašiti od naše trde zaklesane poti niti z grozljami niti z odganjanjem bralcev in naročnikov. S ponosom in veseljem lahko danes povdarjamo, da je vse to hujskanje in vsa gonja proti nam imela za nas le ugoden uspeh: v prvem hipu so nam res enega ali drugega ostrašili, a ni minilo par tednov in znova se je oglasilo dvakrat, trikrat toliko naročnikov, nego jih je v sled hujskanja odpadlo. Iz naših knjig je razvidno, da smo samo lansko leto pridobili nad 300 novih naročnikov, in blizu toliko se jih je samo že letošnje leto zopet na novo oglasilo.

A nasprotnikov nismo imeli samo v klerikalcih, ampak enako, če ne bolj zagrizene v naših ljubih prijateljih Nemcih. Za njih so opravljali posej preganjanja »Narodnega Lista« različni gospodje državni pravdniki, ki so nam, osobito pred par leti, posvečevali posebno pozornost v obliki zaplemb. Da so nam s tem naprtili velike stroške, je naravno. A tudi ti viharji našega lista niso ustrašili: vedno je odločno in brezobzirno branil in zagovarjal korist slovenskega ljudstva in ni klonil tilnika pred še tako mogočno gospodo. Takšen ostane »Narodni List« tudi zanaprej. Neustrašen brambovec narodnih naših zahtev in pravic, pa tudi brezobziren brambovec gospodarskih koristi našega malega človeka: kmeta, obrtnika, delavca. Ostanemo kot doslej zagovorniki vseh tlačenih, brezobzirni v boju proti zapeljivcem našega ljudstva in proti njegovim izsesovalcem.

Ne zdi se nam potrebno na dolgo in široko razkladati naš program. Naši prijatelji nas poznajo in vedo, kaj smo in kaj hočemo: glasniki gospodarskega napredka in gospodarske osamosvoje, glasniki kulturnega dela in napredka, glasniki politične svobode in samozavesti. Korak za korakom stopamo k svojemu cilju: potom prosvitljenja ljudstva k duševni, gospodarski in politični svobodi.

Vas, prijatelji in somišljeniki, pozivljamo: stojte nam zvesto in neomajno v našem boju, v našem težavnem delu ob strani! Množite vrste naše politične organizacije, množite vrste naših naročnikov. Vzbujujte med ljudstvom zanimanje in smisel

za naše delo! Vi, ki ste kot duševno vsled večje izobrazbe višje stoječi poklicani kot voditelji ljudstva v političnem boju, pa s svojo mlačnostjo in brezdelnostjo ne dajate ljudstvu slabega vzgleda, ampak povzpnite se do brezobzirnosti v zaštopanju svojega prepričanja. Ne v bojazljivosti pred mlačnostjo nasprotnika vedno se umikati, ampak v zavesti o plemenitosti svojega dela biti predstraža napredne misli, to bodi vsakogar izmed vas in nas ponos in veselje.

In tako v novem letu 1911, prijatelji, ne nazaj, ampak zopet mogočen korak — naprej!

Iz političnega sveta.

Sestavitev nove vlade je poverjena dozdanjemu ministarskemu predsedniku Bienertu. Najrazličnejše govornice gredo po časopisu o osebah bodočih ministrov. Splošno pa je mnenje, da se bo sedanja kriza rešila povoljno šele, če bodo nemško-češka pogajanja na Češkem imela dovoljen uspeh. Iz Prage, kjer se pogajanja vrše, prihajajo glasovi, da je na obeh straneh razpoloženje za sporazumjenje ugodno in pričakuje se s sigurnostjo, da bo sklenjen zaradi delazmožnosti češkega deželnege zbora kompromis. Nekateri so mnenja, da je pričakovati sklep pogajanj že za danes in da bo že jutri sklican češki deželni zbor na 10. t. m. Novo vlado bi sestavljali Čehi, Poljaki in Nemci.

Na drugi strani pa prevladuje mnenje, da praska pogajanja ne bodo imela uspeha. V tem slučaju bi se sestavilo novo ministerstvo iz visokih uradnikov, ki bi bilo samo začasno in katerega končna naloga bi bila, razpustiti državni zbor in voditi nove volitve.

O osebah novega ministerstva se čujejo, kakor rečeno, najrazličnejše govornice. Eno je skoro gotovo: iti bo moral minister za zunanjo politiko grof Aehrenthal, ki je velik nasprotnik Slovanov, in ki je ob času priklapljenja Bosne in Hercegovine k naši državi s svojim nestrpnim sovraštvom do Srbov skoraj izzval vojsko med našo in srbsko državo. Mnogi so mnenja, da je odstop tega grofa predpogoj za prijateljske razmere med Avstrijo in Srbijo.

Splošno pa je položaj silno nejasen.

Cesar je te dni obolen na nahu, ki ga je dobil s prehladom. Njegovo stanje ni nevarno in se boljša od dne do dne.

Ogrski državni zbor se je zopet sestel. Naprej je razpravljalo o trgovinski pogodbi s Srbijo. Ne nasprotuje ji nobena stranka. Nato pride na vrsto predloga o avstro-ogrski banki. Pristati poslanca Justha, ki zahtevajo samostojno banko za Ogrsko, napovedujejo oster boj zoper predlog. Zatem pride na vrsto vladna predloga o številu vojaških novincev za l. 1911 in pa državni proračun.

Na Portugalskem vlada v splošnem mir. Klerikalno časopisje sicer prinaša vesti, da se v nekaterih krajih pripravlja gibanje proti republiki. Te vesti so pa brez pomena.

Jezikovne navedbe v Dalmaciji. Zadrski »Novi List« javlja, da je izdal dalmatinski namestnik Nardelli naredbo, s katero se je s 1. januarjem uvedel v vse urade politične stroke hrvatsko-srbski kot uradni jezik. Izvzeti so pri tem samo računski uradi, v kolikor se tiče registrov, a tudi pri teh uradih se bo uvedla s 1. januarjem 1911 hrvaščina kot uradni jezik. S tem so stopile v veljavo jezikovne navedbe z dne 26. aprila 1909.

Beleške.

Učni tečaj za učiteljstvo. Meseca marca se vrši na moškem in ženskem učiteljsku v Gradcu po en tritedenski učni tečaj za dotične učitelje, oziroma učiteljice, ki se hočejo izvežbati za poučevanje slaboumnih. Udeležbo je treba naznaniti do 15. januarja okrajnim šolskim svetom.

Razmere v deželnih bolnišnicah na Štajerskem. Na deželnih bolnišnicah v Mariboru, Radgomi, Brežicah, Celju in Slov. Gradcu je 18 zdravnikov, od katerih nobeden ne zna pravilno slovenski. Kako se v teh bolnišnicah ravna s slovenskimi bolniki, je itak znano. Pa tudi ni čudno, če jih zdravijo ljudje, ki jih ne razumejo. Kakšne razmere vladajo v bolnišnicah, dokazuje dejstvo, da so celo že nem-

ški listi morali napadati razmere v mariborski dež. bolnišnici.

Lepa hvala, častiti gospodje! Iz vseh strani Spodnje Štajerske nam prihajajo glasovi, s kako beshnostjo se je zadnje nedelje minulega leta s prizniti in v spovednicah hujskalo proti »Narodnemu Listu«. Mi uspešnost te duhovniške agitacije za naš list z velikim zadovoljstvom občutimo, ker se je baš vsled tega hujskanja priglasilo zadnje dneve do sto novih naročnikov. Zato se enkrat lepa hvala, častiti gospodje, in se prav ujudno priporočamo se zahapreji!

Zalostna junaštva mladega kaplana. Mi gotovo nismo med brinji, ki bi ne vedeli, da se tudi duhovnik lahko spozabi, ker ima pač tudi kri in meso kot mi drugi. A če mlad kaplan kvari celo šolska dekleta, kakor se to zopet poroča o 26 letnem kaplanu v Blumau pri Fürstenfeldu na »Zg. Štajerskem«, Karlu Unterleitnerju iz »St. Vida na Koroškem«, ki je vabil k sebi v farovž le pa šolska dekleta (grda je sovražil in jih pretepal!) ter jih tam pripravil za nebesa s tem, da jih je na najgrši način spolno zlorabil, je to vendar zopet nekaj takega, kar mora v človeku zbuditi stud in gnus. Za njegova junaštva ga je sodnija obsodila na 4 mesece težke ječe.

Kako se izzivajo slovenske občine! Mariborski mestni urad je poslal trški občini v Braslovcah uradni dopis, na katerega ovoj je pritisnil izzivajočo znamko nemškega »Schulvereina« »Zur Erinnerung an den windischen Ueberfall am 20. September 1908. Deutsches Casino in Laibach.« Naj bi si upala taka slovenska občina kaj takega storiti! Ob tej priliki spominjamo tudi na dejstvo, da ni niti državno pravdnistvo niti poštno ravnateljstvo storilo proti tem nesramnim nemškim znamkam nobenega resnega koraka, dočim je bilo več štajerskih Slovencev zaradi rabe znanega septembarskega koleka Ciril-Metodove družbe obsojenih! A slovenski klerikalci v takih zadevah ne store niti koraka, ker se ne gre za njihovo gnjilo stranko!

Samostojno poljedelsko visoko šolo v Pragi zahtevajo češki kmetje. Mi Slovenci pa se zadostno nižjih kmetijskih šol nimamo. In kje so šele kmetijske srednje šole?

»Narodni Listy«, glavno glasilo mladočeške stranke, je stopilo s 1. t. m. v 51. letnik svojega obstanka.

Štajerska perutnina na perutninski razstavi v Berlinu. Nedavno je priredil »Klub nemških perutinarjev« v Berlinu ogromno razstavo perutnine. V tej razstavi se je priredil za Štajersko poseben oddelek. 14 štajerskih razstavljalcev je dobilo odlikovanja.

Kakšne so razmere na Južni železnici. O tem in kako danes različna mesta oddaja ne ravnanje južne železnice, ampak nemški »volksrat«, se poroča sledeče: Naš tovarš Randl iz Gröbelskega je imel imenovanje za načelnika na Pragerskem takorekoč v žepu, pa je opozoril v svoji naglici neki slovenski dnevnik nemško javnost na to. Posledica tega je bila, da je zaropotal Volksrat in da danes sedi na Pragerskem Nemec Schneider, Slovenec pa skózi prste gleda in premišlja, kako brihtni so nekateri ljudje, ki ne poznajo vplivnega renegata Orniga. Schneider se je namreč hvalil, da je vse to izposloval on, ptujski pek Ornig. Vse to se da dokazati po pričah. — Tov. Blažon je pregnan v S. Michèle na Tirolsko. Moral je iz Poljčan, ker ni bil pogodil nemškutarjem zato, da se je v zasebnem življenju čutil Slovenec. Ob svoji poroki je moral oditi, in zdaj živita mlada poročenca ločeno, ker ne moreta v S. Michèle dobiti stanovanja. — Tov. Janic je tudi moral iz Poljčan, ker je bil pošten in značilen Slovenec. — Iz Pragerskega so predstavili kar vse slovenske uradnike, nemške, zavoljo izzivanja potujočega občinstva sodnijsko kaznovane kričaje pa so pustili tu, da še dražijo mirne Slovence. To delajo tem lažje, ker so »med seboj«, brez kontrole slovenskih uradnikov. — Na celjski postaji izginja Slovenec za Slovencem. Postaje Rimske Toplice, Laški Trg, Store, Št. Jurij ob Juž. žel., potem postaje od Maribora do Spodnjega Dravograda, Pragerskega in Središča do s slovenskih krajih, a tu službuječi železniški uradniki so večinoma Nemci. In če že zaide na katero teh postaj kak slovenski uradnik, pa preskrbi Volksrat, da prav kmalu izgine od tam: na njegovo mesto pride seveda Nemec.

Iz poštne službe. Za poštarja na Muto pride dozdajni poštni pristav v Mariboru Franc Rumpf. **Dveletna vojaška služba.** Vladni list »Fremdenblatt« je priobčil iz plesa nekega generala članek o dveletni vojaški službi. Cankar pravi, da uvedba dveletne vojaške službe prinese koristi vojski ter bo tudi v prilog gospodarskim interesom prebivalstva. Na to prinaša tudi mnenja raznih poslancev, ki se izrekajo na sploh ugodno za dveletno vojaško službo; med drugim je tudi zahteva, da naj se zniža tudi služba pri mornarici od 4 na 3 leta.

Deželne doklade. Cesar je potrdil sklep deželnega odbora, da se bodo deželne doklade tudi v prvi polovici l. 1911 pobirale in sicer v dozdajni višini. Pobirala se bode: 50% doklada na zemljiški davek, realni in idealni hišnorazredni ter na hišno-najemninski davek, na pridobinski davek podjetij, ki morajo polagati javne račune, dalje na rentni davek; 56% na doklada na splošni pridobinski davek; 10% na doklada na ves užitinski davek od vina, mesa, mošta (vinskega in sadnega).

Viničarski tečaj priredi kmetijska šola na Grmu za mladeniče iz vinorodnih krajev, ki se hočejo praktično izvežbati v vseh podrobnih vinogradniških in trtnih delih. Tečaj bo trajal od 15. februarja do 31. oktobra tega leta. Sprejme se 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Viničarski učenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K na mesec. Prošnje, katerim je priložiti krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija na Kranjskem) do 15. januarja 1911. Sprejmejo se tudi mladeniči iz Štajerskega.

Umrli je dne 17. dec. g. Jakob Trstenjak, ravnatelj ljudske šole v Kuzmici pri Pleternici na Hrvaškem po dolgem bolehanju. Zapustil je vdovo in več otrok. Pokojnik je bil doma v Brebrovniku blizu Ormoža iz roda vrlih in znanih Trstenjakov. Bil je izvrsten učitelj in blag mož. N. v m. p.!

Ogrska kolere prosta. Ker se v slednjem času pojavljajo na Ogrskem slučajji kolere le posamezni in je od izoliranja zadnjih na kolero zbolelih preteklo že več kot pet dni, je ogrsko ministerstvo notranjih zadev obvestilo ministerstvo zunanjih zadev, da je Ogrska kolere prosta.

v III. narodna zbirka „Kluba napr. slov. akademikov v Celju“. Nadalje smo sprejeli še sledeče prispevke: Ljutomer (Cven) popravek: ga. M. Kocuvan) K 1380; Artiče pri Brežicah (gosp. naduč. Fr. Černelc): K 320. Skupaj torej 1640 K 4 v. — „Klub napr. slovenskih akademikov v Celju“.

III. narodna zbirka „Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju“. Dohodki 1640 K 4 v. in, stroški 49 K 85 v. Razdelil se je torej, na izvanrednem običnem zboru dne 28. tm., znesek 1590 K 19 v in sicer takole: „Družbi sv. Cirila in Metoda“ (obr. sklad) K 400; „Podporno društvo za slovenske visokošolce“ Praga K 100; „Podp. društvo za slovenske visokošolce“ Dunaj K 100; „Podporno društvo za slovenske visokošolce“ Gradec K 100; „Dijaška kuhinja v Celju“ K 100; „Dijaška kuhinja v Mariboru“ K 100; „Dijaška kuhinja v Ptuj“ K 75; „Božičnica v Polzeli“ K 25; „Božičnica“ Muta K 20; „Božičnica“ Slov. Bistrica K 20; „Sokolski dom“ Celje K 20; „Sokolski dom“ Hrastnik K 25; „Sokol“ v St. Pavlu K 20; „Sokol“ v Rajhenburgu K 25; „Sokol“ v Ormožu K 50; „Klub“ v Celju K 100; „Slovenska šola v Marenbergu“ K 25; „Ljudska knjižnica“ Gaberje K 25; „Ljudska knjižnica“ Laški trg K 25; ljudskim knjižnicam „Bodočnosti“ K 50; ljudskim knjižnicam „Prosvete“ (odsek Konjice in Slov. Bistrica) Slov. Bistrica K 25; „Narodna čitalnica v Celju“ K 50; „Savinjska podružnica slov. pl. društva“ K 40.

Zahvala. Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju izpolnjuje prijetno dolžnost, da se najlepše zahvaljuje vsem vrlim nabirateljicam in nabirateljem III. narodne zbirke. Sijajen vspeh — nabralo se je 1620 K 04 v — bodi vsakemu najlepše plačilo za trud. Obenem prosimo, da nam vse cenjene nabirateljice in nabiratelji ostanejo naklonjeni tudi v bodoče. V Celju, ob sklepu leta 1910. Milko Hrašovec tč. predsednik.

Kraj, iz katerih podpisani klub dosedaj ni prejel niti pol niti denarja so: Sv. Peter pod Sv. Gorami, Polensak, Sv. Križ pri Slatini, Kapela, Vučja vas, Žreče, Nazarje, Jurkloster, Sv. Tomaž, St. Ilj pod Turjakom, Šmartno pri Slovenjgradcu, Šmartno v Rožni dolini, Kalobje, St. Vid pri Ptuj, Dobje, Stranice, Pišce, Sromlje, Škale, Letuš, Moškanjci, Nova Štifta, Laporje, Olimje, Frankolovo, Brezno, Pilštajn, Središče, Sv. Andraž v Slov. Goricah, Hajdin, Sv. Lorenc v Sl. Goricah, Sv. Marjeta pri Ptuj, Sv. Marko nižje Ptuj, Vurberg, Kostrivnica, Dramlje, Sv. Barbara v Haložah, Ljubljana (3 pole), Petrovča, Gotovlje, Gomilsko, Rečica trg, Gornjigrad, Bočna, Sv. Francišek v Sav. dolini, Luče, Solčava, Teharje, Pragarsko, Hoče, Maribor ob Dravi, St. Ilj v Sl. Goricah, Gornja Radgona, Sv. Jurij na Ščavnici, Velika Nedelja, Makole, Studence, Slatina, Podčetrtek, Podsreda, Bizeljsko, Dobova, Kapele, Sevnica, Videm, Planina, Kozje, Rimske toplice, Zagreb, Vukovar, Lemberg, Sv. Lorenc nad Mariborom, Vuzenica, Ribnica na Pohorju, Slovenjgradec, Sv. Rupert v Slov. Goricah. — Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju.

Iz poštne službe. Poštno ravnateljstvo je imenovalo aspirantinja Ljudmilo Mešček poštним oficijantinjam za Ljutomer.

Obroki za vplačilo neposrednih davkov v I. četrtletju 1911. Tekom I. četrtletja 1911 se morajo neposredni davki na Štajerskem plačati v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemninski davek, ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so-prosta hišno-najemninskega davka in sicer: 1. mesečni obrok dne 31. januarja 1911, 2. mesečni obrok dne 28. febr. 1911, 3. mesečni obrok dne 31. marca 1911. II. Občna pridobina in pridobina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov; I. četrtletni obrok dne 1. januarja 1911.

Komu se sme mladina zaupati? „Slovenski Gosp.“ svari na vse-moč pred „liberalizmom“, ki boja uničuje moralno našo mladino. No — dokaz so ostali dolžni. Mi pa imamo dovolj dokazov, kako pohujšujejo kaplani in brezvestni fajmoštri našo mladino. Slučaj Pesko dokazuje, kam spravi mirnega kmečkega fanta klerikalno strankarstvo. Župnik Šorn nč, kako daleč se lahko spozabijo celo taki fajmoštri, ki vodijo božje poti. Ali bi pripovedovali neštevilna junaštva Koroščeva, Berkova Rabuzova itd.? Kdor ima masla na glavi, naj ne hodi na solnce!

Celjski okraj.

Iz Celja. (Iz trgovskih krogov.) Blizajo se Sv. Trije Kralji. Marsikateri še premišluje, kako bi ta prosti dan porabil, da bi ne zapravil samo denarja, ampak se tudi pošteno naplesal in dobro zabaval. Uganko je rešil »Klub slov. trg. sotrudnikov v Celju« s tem, da priredi na ta dan veselico s plesom v prijazni »Skalni kleti«. Začetek točno ob 3. uri popoldne: Vstopnina 50 vin. Brez premisleka vse v »Skalno klet«! (Igrala ne bo, kakor je na lepkih pomotoma javljeno, ciganska godba, ampak oddelek Celjske narodne godbe.)

Slovensko trgovsko društvo v Celju priredi v nedeljo po Svečnici, dne 5. febr. 1911, trgovski plesni venček. Vabila se bodo prihodnji teden razpošiljala.

Kmečki ples ženske podružnice Ciril-Methodove družbe v Celju dne 15. prosinca bo prva plesna veselica letošnjega predpusta. Podružnici moramo biti hvaležni, da se je odločila za to prireditev, ki je za Celje nekaj novega. Zato pa vlada za ta ples že vsestransko zanimanje. Podružnični odbor pričakuje, da bo udeležba iz mesta in dežele kar največja, to tem bolj, ker je zagotovljeno, da bo zabava na tem originalnem večeru res lepa in domača. Želi se, da se vdeležji plesa kar največ gostov v kmečkih oblekah; zelo dobrodošle bodo skupine, katere pa morajo spadati v okvir prireditve. Odbor sam bo skrbel za več originalnih nastopov. Kakor čujemo, bo urejena ta večer pristna kmečka gostilna; tudi preskrbi jo dame poseben buffet. Pri plesu svira polnoštevilna celjska narodna godba pod vodstvom kapelnika g. Seiferta. H koncu še omenjamo, da je namenjen čisti dobiček plesa naši šolski družbi, in je torej že iz tega razloga želeli, da bodo na ta večer vsi prostori »Narodnega doma« polni slovenskega občinstva.

Celjski župan Jabornegg — odstopil. Pred dnevi se je raznesla po Celju vest, da je odstopil župan dr. pl. Jabornegg. Nemški listi so takoj poročali, da iz ozirov na svoje zdravje. Bolj verjetno pa bo, kar se pripoveduje na eni strani: namreč zaradi skrajno slabih gospodarskih razmer celjskega mesta, in še bolj verjetno je, kar govorijo drugi, da bi namreč mnogi drugi, osobito lekarnar Rauscher, radi potli župani v Celju in da so zahrbtno delali proti Jaborneggu. Za Jaborneggom se ne bo nihče lokal, najmanj pa mi Slovenci v Celju.

Celje. V hotelu pri-belem volu se je sinoči obesil agent Vodušek iz Zagreba.

Trnovlje pri Celju. Tu je danes 5. t. m. ob 4. uri zjutraj umrl znani posestnik Jakob Piliš, po daljši mučni bolezni, star nad 50 let. Bil je daleč znan, naprednega prepričanja in poštenjak. Njegov sin Fr. Piliš je oskrbnik posestva g. dr. Karlovška na Slomu.

Odbor prostovoljne požarne brambe v Gotovljah se tem potom prav srčno zahvaljuje vsem p. n. darovalcem dobitkov in udeležencem veselice božičnega drevesa, kakor tudi vsem fantom, ki so pomagali k prireditvi. Še enkrat srčna hvala vsem! — Odbor.

Odbor celjskega »Sokola« si šteje v prijetno dolžnost zahvaliti se vsem čislanim članom in prijateljem Sokola, ki so s posetom, preplačano vstopnino ter z dobitki pripomogli društvu do neobičajno lepega gmotnega uspeha. V nadi, da tudi v novem letu v vsakem oziru ostanejo člani in vsi drugi dobrotniki Sokolu naklonjeni, kliče vsem k novemu letu krepak: nazdar! — odbor.

Iz Polzele. V pondeljek in torek so se vršile tukaj občinske volitve. Napredna stranka se volitev ni udeležila. Nemška fabriška stranka, ki je pri zadnjih volitvah tako imenitno propadla, se letos tudi ni ganila.

Celje. Tu je umrla soproga trgovca Marinška na Olavnem trgu, stara 59 let.

Zalec. Davčni uradnik g. Fr. Žuža se je poročil z gđco Dragico Lipoldovo.

Vojnik. Deželni šolski svet je dal nemškemu šulferajnu dovoljenje za ustanovitev nemškega otroškega vrtca na tukajšnji nemški šoli. Ustanovitev tega vrtca ni nič drugega kot lov za otroci za nemško šolo. Radovedni smo, koliko kalinov se bode vjelo!

Iz Galicije. Pri nas je eden najbolj zagriženih klerikalnih agitatorjev neki Supergar. Mož je tako častilakomen, da kot cerkveni ključar kar sam

opravlja službo cerkovnika. Pri tem pa ima nesrečo, da se mu pri prižiganju sveč namesto teh zažge kak venec. Smola pa taka!

Sv. Vid pri Grobelnem. Naš mesar Gajšek si je hotel za božične praznike privoščiti nekaj boljšega in si je pripravil purana in petelina. A v noči pred božično biljo so mu neki nevoščljivci po domače uzmoviči pobrali vso perutnino razun ene stare kure.

Narodna čitalnica v Vojniku ima v nedeljo 8. t. m. ob treh popoldne v društvenih prostorih svoj občni zbor. Pridite vsi, ki ste člani in ki želite novopristopiti k temu koristnemu društvu. Odbor.

V Vojniku je začel delovati za »slovensko« stvar tisti kaplan Dobršek iz Slovenske Bistrice, ki je pokazal svoje goreče slovensko srce s tem, da pri zadnjih občinskih volitvah v Slovenski Bistrici, kjer so Slovenci propadli za 1 glas, ni šel volit proti nemškutarjem in protestantom, ampak je ostal doma. Kakor slišimo, so se njegovega prihoda v Vojnik zelo razveselili vsi vojniški nemškutarji. Sedaj pa oznanja ta gospod iz prižnice, naj hodijo fantje in dekleta v polomljeno bralno društvo k pevskim vajam, da se prebudi »slovenstvo« — Takih slovenskih prerokov, ki ostajajo pri volitvah doma, imamo v Vojniku itak dosti, taki naj predvsem sebe poboljšajo, potem pa naj učijo druge.

Savinjska podružnica »Slov. planinskega društva« ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 8. t. m. predpoldan ob 9. uri v posvetovalnici v Narodnem domu. Na vzporedju je razun poročil o delovanju tudi prav umestno predavanje: O prometu tujcev v naših krajih. Predava predsednik Savinjske podružnice g. Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu. Pričakovati je, da se zborovanja udeležijo ne le člani SPD., temveč tudi vsi oni, ki se zanimajo za naš krasen planinski svet. Ker prvi občni zbor najbrž ne bo sklepčen, se vrši uro pozneje istotam drugi občni zbor z istim vzporedom.

Srečno Celje! Proračun za l. 1911 izkazuje 251.710 K izdatkov in 81.295 K dohodkov, torej 170.415 K zgube. Da se ta pokrije, se bo zopet pobirala: 45odstotna doklada od zemljiškega in hišnonajemninskega davka; 50odstotna doklada na pridobinski davek; 60odstotna doklada na pridobinski davek podjetij, podvrženih dolžnosti javnega polaganja računov; 10odstotna najemninska doklada; doklada na pivo 1.50 za hektoliter; in na novo 20odstotni šolski vinar.

St. Jurij ob J. Z. (Silvestrov večer.) Kakor vsako leto, priredila nam je naša ljudska knjižnica tudi letos prav vesel Silvestrov večer. Igrala se je veseloigra »Polno zmešnjav« jako dobro, osobito z ozirom na kratek čas, ki je bil na razpolago, za pripravljanje igre. Naš krog vrlih diletantin in diletantov stalno raste in pri vsaki igri je opaziti nove moči, ki izvrstno rešijo svoje vloge. Tudi tokrat so razun naših znanih gospod in gospodov nastopile še gđe. Mici Mastnak in Marica Osetova in sicer prvič na našem odru ter jim gre za njihov trud javna zahvala in priznanje. Želeti bi bilo, da omenjeni gospici tudi vnaprej pridno sodelujeta pri naših prireditvah. Ko je predsednik knjižnice, naš marljiv g. Kveder, v krasnem govoru vzel slovo od pretečenega leta, se je pobral od udeležencev Silvestrov dar naši šolski družbi ter se je nabralo okoli 12 K. Vsa čast naprednim St. Jurčanom. Le koračimo v vrsti narodnih naprednih trgov. Opa-zovalec.

Ukraden vol. Na Sveti večer je nekdo ukradel posestnici Heleni Jakob v Dobrni iz zaprtega hleva dvoletnega vola, ki je vreden 280 K. Tat je gnal vola proti Spodnjemu Doliču. Kakor se poroča iz Slovenjega Gradca, so že dobili tatu, ki je prodajal vola.

Dekleta so hodili kilcat trije rudarji iz Trbovelj. Prišli so »pod okno« posestnika Kovača v Ojstrem. Dohitela jih je pri tem »mrzla« usoda; v hiši pač niso imeli smisla za »gorečo« ljubezen ponočnjakov ter so jim poslali skozi okno mrzle vode. Njihova prej ljubezni polna srca so se vsled vpliva mrzle vode naenkrat spremenila v maščevalna. Začeli so iz revolverjev streljati proti hiši, ne da bi koga zadeli. Vložila se je ovadba proti njim pri celjskem okrožnem sodišču.

Lepa »božičnica«. Na Božič je prišel posestnik Franc Pinter vinjen v gostilno Mihaela Podgrajška v Dramljah. Vnel se je kmalu prepričanje med Pintarjem in nekim Janezom Zidanškom. Gostilničar je hotel napraviti mir, a na čuden način. — Zgrabil je Pintarja in ga vrgel s tako silo na tla, da so se mu močno pretresli možgani. Prepeljal so ga v nezavestnem stanju domov.

Slikarska šola v Celju. Slovenski umetnik akad. slikar g. Boleslav Dekleva se je naselil v Celju ter ustanovi slikarsko-risarske tečaje. Kakor izvevmo, prijavilo se je takoj nepričakovano veliko število učencev ter se bo že v januarju začelo s poučevanjem. Želimo vspeha!

Nepoboljšljiv tat. Posestniški sin Janez Ribič v Štorah je ukradel svojemu očetu srebrno urc z verižico vred 25. tm. se je isti splazil po noči v stanovanje Ignazja Sevrška v Slancih pri Štorah in ukradel 50 K gotovine in obleke v vrednosti 200 K. Ribiča so izročili takajšnji okr. sodniji.

Ljubno v Savinjski dolini. Fajmošter Dekort je več nedelj raz prižnice hudo udriha po nas faranih. Ako dovolite, g. urednik, bodem po novem letu pričel objavljati njegove pridige, ki bodejo marsikomu »grand špas«.

Iz Celja. Posestniku Tomažu Tratniku je nekdo ukradel 24. tm., ko je prenočeval v gostilni Kosar, denarnico z vsebino 50 K. Na njegovo ovadbo so preiskali uslužbenec, a brez uspeha. — Pred kratkim je napadel železniški delavec Ignac Lube v bližini postaje Rimske Toplice 19 letno Leopoldino Žerjav. Dekle se je energično branilo a Lubej jo je kljub temu posilil. Lubeja so zaprli. — Dne 24. dec. je napadel Janez Vodusek svojega očeta Simona Voduseka v Št. Jurju ob j. ž., ker mu ni hotel dati pijače. Poškodoval je nekaj pohištva in žugal, da zažge hišo. Vsled ovadbe očetove so ga zaprli.

Iz Št. Jurja ob j. ž. Tukajšnjemu trgovcu in zagrizenemu pristašu kaplana Žganjka Zugmeistru so razprodali vso trgovino in mož je šel po svetu s trebuhom za kruhom. Ali mu nista hotela bogata Žganjk in Mikuš nič pomagati? V Št. Jurju gre s klerikalci ravno tako naglo navzdol kakor je šlo navzgor. Ubogemu Žganjku naše sočalje!

Železnica z Vranskega čez Trojano na Domžale? Ckr. železniško ministrstvo je izročilo napravo generalnega načrta za železnico Vransko-Motnik-Trojano-Domžale stavbnemu inženirju V. Lindauerju v Celju, ki bo začel v kratkem s tirsiranjem.

Nesreča v Ljubnem. Dne 24. tm. popoldne, ko so se izplačevali delavci pri vodovodu v Ljubnem, prodajal je Franc Pavlin svoj samokres nekemu delavcu, ki pa še nikdar imel orožja v rokah. Pavlin mu je nabasal svoj samokres, da bi ga preizkusila, kako strelja. Pri tem pa sta zadelala kakih 30 korakov oddaljenega Janeza Praprotnika v desno stran vratu. — Ponesrečenega dečka so pripeljali težko ranjenega v deželno bolnico.

Brežiški okraj.

V Sevnici ni nikomur ničesar znano, da bi bil kdo ubil šolarja Martina Kladnika, kakor so poročali razni listi. Ako je komu znano, da je umrl Martin Kladnik nenaravne smrti, naj to sporoči sodnji v Sevnici.

Pohotnež. Okrajna sodija v Kozjem je dala zapreti dninarja Valentina Pergerja iz Klake pri Kozjem, ker je zlorabil neko 10letno in eno 11letno deklico. Za zločin se je zvedelo, ker sta obe deklici zboleli.

Za »Sokolski dom« v Brežicah je nabrala gospica Angela Brovet K 25.60. Rodoljubni gospici in vsem častitim darovalcem iskrena hvala in brat-ski Na zdar! — »Brežiški Sokol«.

Ples Rajhenburškega Sokola se je moral zopet prestaviti in sicer na 22. t. m.

Konjiški okraj.

IZJAVA.

Lasnoročno podpisani žiški občani izjavljamo, da se nahajamo napram domačemu gospodu župniku Jakobu Kosarju v osebnem in tudi v političnem nasprotstvu, ker mu ne priznavamo pravice voditi naše občine v posvetnih vprašanjih. Zatrjujemo, da smo kot slovenskih mater sinovi dobri Slovenci.

Zavračamo trditve, da smo posilince ali nemškutarji, kot neresnične.

Vsak, ki bode v bodoče kaj temu nasprotnega trdil, bo govoril vedoma neresnico.

Zatrjujemo, da bomo v slučaju zmage pri prihodnjih občinskih volitvah varovali narodni značaj žiške občine. Vplivov od tujih občin smo prosti, ker ne maramo privandrancev.

Napram gospodu župniku Jakobu Kosarju izražamo željo, da oznanjuje v cerkvi samo čisto božjo besedo in ljubezen do bližnjega ter zahtevamo, da nikogar od nas ne žali.

Ako pa želi voliti pri prihodnjih občinskih volitvah prave, za blagor vseh občanov vnete može, lahko z mirnim srcem voli naše kandidate, ker ti so pokazali svojo ljubezen in požrtvovalnost za blagor žiške občine, cerkve in šole že nešteto-krat v besedah in dejanjih.

Žiće, dne 29. in 30. XII. 1910.

Anton Ribič, Janez Stermšek, Ludvik Verhovnik, Anton Olup, Juri Ratej, Mihael Ribič, Karl Rečnik, Franc Faktor, Jože Podkubovšek, Karl Kračun, Mihael Verhovnik, Janez Skale, vsi posestniki v Žičah; Franc Vučaj, Anton Satler, Jožef Marguč, vsi posestniki v Draževsi.

Nesreča na konjiški železnici. V noči 31. dec. 1910 ob 1. po polnoči je na kolodvoru v Konjicah 40 letni zavirač Jožef Zoric pri premikanju vozov nesrečno spodrsnil, voz ga je potegnil s seboj in mu odrezal desno nogo. Nesrečnež, oženjen in oče treh otrok, je umrl vsled velike izgube krvi.

Obesil se je v Bežini v konjiškem okraju 45 letni tesar Pavel Gačnik. Pokojnik je rad pil.

Skomre. Najemnik skomerskega lova, gospod Troha, je letos dobil za divjačino 2000 K. Obilen lov za tako malo občino.

Ptujski okraj.

Kaplan, ki iz umevnih vzrokov ne mara »Nar. Lista«. Poroča se nam, da je slavno znani kaplan Lovrenko pri Veliki Nedelji odrekel hlapcu nekega kmeta v Sodincih za to odvezo, ker je gospodar naročen na »Nar. List«. Kaplan je rekel hlapcu, da je dotična hiša satanska itd. Jezo tega kaplančeta je lahko umeti. »Nar. List« je namreč

obširno poročal, kako je vzel ta kaplan neki ubogi ženici od Sv. Marjete 300 K in ga je potem sodnija prisilila, da je lepe kronce vrnil. Ali to ni »satansko«, g. kaplan?

V Umrla je na Ptujski gori Ana Žunkovič, rojena Bombek, ki je vzgojila vse svoje otroke v narodnem duhu. Sin Davorin je ckr. major v Kromeržu in je zaveden Slovenec.

Pretep pri polnočnici. V noči od 24. na 25. tm. so se fantje z Gornjega Dupleka pri polnočnici pri Sv. Martinu stekli med seboj in streljali z revolverji drug na drugega. Leopold Žlahtič iz Žitečke vasi se je delal posebno korajžnega in je svojega soseda Matija Verliča, posestniškega sina, s samokresom v hrbet ustrelil in ga nevarno ranil. Verliča so še isto noč poslali v bolnišnico.

Od Sv. Lovrenca na Drav. polju. Na Božič ob 4. uri zjutraj je nastal požar v Župeči vasi. Zgorelo je gospodarsko poslopje krčmarja Štefana Beraniča in neka blizu stoječa koč. Kdo je začetil, se še ni dognalo.

Prepir za mejo. Med občino Oberžem pri Središču na Štajerskem in Družbino na Hrvatskem dela mejo Drava. V sredini Drave se nahaja z lešom poraščen otok, katerega si svojite obe selišči. Dne 17. dec. so hoteli prebivalci obeh sel sekati les na otoku ter prišli pri tem v prepir. Štajerci je bilo kakih 20; vsi so bili oboroženi s sekirami in drogovi. Napadli so Hrvate, katerih pa je bilo kakih 40, in so bili tudi dobro oboroženi. Štajerci so morali popustiti. Hrvati so stržili otok. Ko so ga zvečer ob 9. uri zapuščali, so bili trije od njih, ki so šli naprej, obstreljeni. — Bili so težko ranjeni, eden je takoj umrl. Storitci iz Štajerskega so že pod ključem.

Zdraviliščni dom v Rogaški Slatini. Zgradba novega zdravilišnega doma v Slatini, ki je po leti zgorel, je skoraj dodelana. Poslopje bo imelo isto arhitektonično obliko kakor prej. V začetku sezone 1911 bodo letoviščniki našli zopet pripravljene salone v novem domu.

Ptujski sejmi so sedaj urejeni tako, da se vrši vsak prvi in tretji torek v mesecu sejm za govejo živino in konje, vsako sredo pa sejm samo za svinje.

Uro je hotel rešiti. Pri Veliki Nedelji sta podirala posestnik Zemljč in njegov sin veliko bukev. Ko se je drevo začelo podirati, je opazil 20letni sin, da bo padlo ravno na njegovo suknjo z uro. Skočil je po suknjo, toda drevo ga je dobilo in mu razbilo glavo ter zdrobilo eno roko in nogo. Dečko je bil na mestu mrtve.

V Ptuj se je zaročil g. dr. Ferdo Lašič, koncipijent, z gospodično Miciko Senčarjevo. Vrlima narodnima zaročencema presrečno častitamo!

Uradni dnevi c. kr. okrajnega glavarstva ptuj-skega v letu 1911: A. za sodni okraj o r m o š k i: V sredo dne: 18. jan.; 1.1. marca; 12. aprila; 31. maja; 19. julija; 13. septembra; 8. novembra in 20. decembra v obč. pisarni v Ormožu, vsakokrat z začetkom ob 8. uri dop. — B. Za sodni okraj r o g a š k i: 1. V četrtek dne: 19. januarja; 2. marca; 13. aprila; 18. maja; 22. junija; 27. julija; 24. avgusta; 28. septembra; 2. novembra in 14. decembra v gostilni »pri pošti« v Rogatcu, vsakokrat z začetkom ob 9. uri 30 min. dopoldne. — II. V petek dne: 23. junija; 28. julija in 25. avgusta v občinski pisarni v zdravilišču Rogatec Slatina vsakokrat z začetkom ob 9. uri dopoldne. — V Ptuj se vrše uradni dnevi v prostorih c. kr. okrajnega glavarstva vsako sredo in vsaki petek. Ob drugih delav-nikih ter ob nedeljah in praznikih se, izvzemši nujne slučaje, ne posluje s strankami.

Sv. Bolfenk pri Središču. Bralno društvo »Lipa« priredi dne 6. prosinca v šolskih prostorih veselico s prosto zabavo pri g. Galiču. Predstavljalji se bodeta gledališki šaloigri »Ne kliči vraga« in »Mutast muzikant«. Obe igri je izdal Jaka Štoka, ter nudijo občinstvu krasno zabavo. Torej prijatelji in somišljeniki, potrudite se na omenjeni dan med nas, kjer bodele dobrodošli. Začetek točno ob 6. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Sv. Bolfenk pri Središču. Tu smo pokopali dne 29. m. m. blagega domačina Filipa Mlinariča. Pokojni je služil kot četovodja za časa slavnega junaka Radekega ter se je udeležil bojev s Francozi, Piemontezci in Prusi; a zadnja leta se je preživel največ od milodarov. Bodi mu zemljica lahka!

Sv. Bolfenk pri Središču. Nedavno je »Slov. Gosp.« zagovarjal neko klerikalno druhal, češ »da se niso pri neki klerikalni hiši z noži stohali«, ampak vso krivdo zvrča na trezno mislečo napredno mladeniče. Radovedni smo, kako bo sedaj zagovarjal grdo dejanje blagajnika SKSZ, ki je v neki gostilni (nočem omeniti, kako nedostojno!) se obnašal ter delal prepir, med potom domu pa je svojega dobrega tovariša z nožem močno poškodoval. Res žalostno — ampak resnično dejstvo. To je sad klerikalne vzgoje! — Mi pa, napredni, bolfenski mladeniči, hodimo dalje po svojih dobrih potih ter se držimo krepko našega načela: »Vse za narod, napredek in izobrazbo!«

Iz Ormoža. V nedeljo 15. januarja 1911 ima gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku svojo pustno veselico v Ormožu pri gospe Kalchbrenner. Za srečlov se želijo dobitki in podpore. Pomoz bog!

Iz Ptuja. Narodna Čitalnica v Ptuj priredi dne 6. t. m. s sodelovanjem »Ptujkega Sokola« igro s petjem v petih dejanjih: »Revček Andrejček«. Čisti prebitek je namenjen tukajšnji »Dijaški kuhinji«. Prav iskreno se bavijo vsi rodoljubi iz

Ptuja in okolice, posebno pa prijatelji naše učeče se mladine, katera se ima ravno na Ptuj boriti z največjo revščino, da se prireditve udeleže, za slučaj pa, da »so zadržani«, naj vpošljejo svoje pri-spevke. Vsem, kateri na kakisibodi način pripomo-rejo k ugodnemu uspehu, bode naša mladina hval-ležna.

Mariborski okraj.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 8. prosinca se uprizori jako priljubljena burka: »Svet brez mož« (Pereant možje). Igra se je že uprizorila na vseh večjih odrih in na Dunaju se je igrala stokrat brez presledka pri razprodani hiši. Upamo, da tudi naše občinstvo ne bode zamudilo te povsod priljubljene igre.

Jarenina. V noči 2. t. m. je bil napaden in ubit neki posestnik iz Vukovskega dola. Vračal se je od Št. Ilje, kjer je prodal mesarju Celcerju telico za 280 K. Denarja in ure ga je zločinec, ki ga je moral s sekiro na glavi smrtno raniti, oropal. Žrtev zapušča bolno ženo in eno hčerko.

Zimsko suknjo je ukradel te dni posestniku Fr. Frangešu v Bohovi nek potujoči rokodelce, ki je šel proti Mariboru. Uzmoviča so prišli v neki žganjarni v Mariboru v osebi 35letnega pleskarja Franca Plevca iz Kranjskega, in sicer ravno ko je hotel prodati ukradeno suknjo. Plevca so izročili mariborski sodniji.

† **Martin Čokl.** 28. dec. ob pol 7. uri zjutraj je zaprl na veke oči blagi oče, zapustivši žalujočo udovo in deset otrok, gospod Martin Čokl, nadučitelj v p. v Spodnjih Poljčanah. N. v. m. p.!

Obsojen ubežnik. 43 letni posestnik Jakob Črepinko v Mostečnem, okraj Slov. Bistrica, je prišel 30. okt. v gostilni svoje sestre v Mostečnem v prepir s posestniškim sinom Ferdinandom Trisičem in ga zbedel v levo roko. Obtožen je bil radi težke telesne poškodbe, a se je odtegnil obsodbi s tem, da je zbežal v Ameriko. Mariborska sodnija ga je v njegovi odsotnosti obsodila v 6 mesečni ostri zapor s postom in trdim ležiščem vsak mesec.

Iz Lembaha pri Mariboru. Za božičnico so darovali: neimenovan dobrotnik 50 K; po 20 K g. Marija Pahernik in g. Franc Robič; po 10 K g. dr. Ferk, g. Jožef Roter, neimenovana Mariborčanka in neimenovan Mariborčan; gosp. Jug Franc 6 K; po 5 K g. A. Kocuvan, gospica Pavla Rotner, g. Julij Robič, g. Viktor Ogrisek, g. Feliks Robič, neimenovana Mariborčanka in neimenovan Mariborčan; g. Janez Švigelj 4 K; po 3 K gospa L. Rotner, g. Jurij Kaloh, g. Peter Marin in g. Reiser; po 2 K g. A. Črnko, g. dr. Rosinova, g. Valburga Grill, g. J. Košuta, g. Andrej Moder, g. Miha Serbec, g. Ignacij Rotner, g. dr. Rosina, g. dr. Turner, g. Anton Robič, g. J. Jank, g. J. Pahernik, g. M. Lichtenwallner, g. Martin Lesjak, g. Luka Ilgo, g. A. Laurenčič, g. Hugon Robič, g. Jernej Tominc, g. J. Mašat, g. Anton Godec in trije neimenovani Mariborčani; g. M. Ornik K 140; po 1 K gospa Kranjčeva, g. R. Kranjc, g. Jožef Bačar, g. G. Robič, g. T. Stani, g. Janez Rotner, g. Anton Lešnik, g. L. Löschnig, g. P. Mravljak, g. Anton Petschko, g. H. Pogačnik in g. J. Robič. Tri trdke so poslale razno blago. — Pecivo in sladčice so obskrbele za vse učence gospe: A. Črnkova, M. Godčeva, E. Hofrichterjeva, M. Kalohova, H. Robičeva, K. Robičeva, M. Robičeva, M. Pšundrova in M. Vodenikova. Bog plati vsem dobrotnikom naše mladine!

Ljutomerski okraj.

Orehovci pri Radgoni. Od tukaj je izginil zidar Adolf Reberšak, ker je zagrešil nek npravnostni zločin.

Cven. »Slovenec«, mariborski klerikalni in pa razni nemški časopisi se složno zaganjajo v shod, ki se je vršil na zadruzi. Mi pa mislimo, da se iz takih stvari ne gre norčevati. Kmet se naj organizira na stanovsko-gospodarskem polju, pa seveda na narodni podlagi. Gotovo je, da bo naša misel začela sčasoma prodirati!

Desnjak pri Ljutomeru. Tukaj je v pondeljek popoldne ubilo drevo pri podiranju mladeniča Fr. Lašiča; bil je pri priči mrtve. Škoda krepkega in pridnega fanta. Svetila mu večna luč!

Učiteljsko društvo za pol. okraj Ljutomer ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 12. januarja t. l. ob 10. uri predpoldne v Ljutomeru v Franc Jožefovi šoli.

Slovenjegraški okraj.

Tepežni dan — na Sv. večer so imeli na Muti Nemci v gostilni pri Leitingerju, kjer so razbili šipe in vrata. Pa ne mislite, da so bile kakšne pijane barabe. Ne! Pri nas je priprosto ljudstvo mirno in pametno. Da se Muta razlikuje od drugih krajev, zato ima »gosposke« pretepače, kakor je bilo videti lansko zimo v slučaju Draksler. Baje sta ta večer zasledovala Počivavškov večni študent, ki je znan po svojih pretepih, in domači muški zdravnik, dva nemška visokošolca cel večer po muških gostilnah. Nazadnje sta ju le dobila pri Leitingerju. Beseda je dala besedo, klofuta klofuto in kmalu so frčale steklenice iz kota v kot. Govori se, da bode imela vsa zadeva posledice pri sodišču.

Dve nesreči na Muti sta se pripetili te dni v ondotnih fužinah. Pretekli teden je odtrgalo delavcu Sušcu na roki prst, v torek je pa zmečkalo težko kladivo predelavcu Jamniku roko.

Na Muti se je priredila na Stefanovo v poslon-ju družbine, šola, veselica, ki je napolnila prostorno dvorano do zadnjega kotička. Opazili smo pri tej prireditvi mnogo ljudi domačinov in okoličanov, ki so bili privrženec na slovenski veselici, kateri pa go-tovo niso bili tudi zadnjikrat. Naši dijetanci in di-letantke so povsem povoljno in večinoma jako dobro rešili svojo nalogo. Tudi tamburanje doma-čega tamburaškega zbora je ugajalo. Začetkom je govoril nadučitelj Hran v poljudnem govoru o va-žnosti ljudskega štetja. Ko je omenil, da je bilo pri zadnjem ljudskem štetju blizu 1000 Nemcev in 129 Slovencev, se je oglašil star in ugleden mož, češ, da on ne pozna na Muti niti 10 (deset) pravih Nemcev.

Iz raznih slovanskih krajev.

Nazadovanje klerikalcev na Goriškem. Vredno nove novice prihajajo iz Goriškega o zmagah na prednjakovi pri občinskih volitvah. Tako je minoli petek in sobota padla ena najmočnejših klerikalnih trdnjav, Sv. Križ na Vipavskem, v roke naprednja-kov. Tudi v Skitlah na Vipavskem so nedavno zmagali naprednjaki.

Protialkoholnega shoda duhovnikov v Ljublja-ni se je udeležilo malo, malo poklicanih. In še nogo-gi izmed teh so se zvečer v Ljubljani nasrkali slad-kega vinca.

Občinske volitve v Ljubljani bodo razpisane najbrž koncem februarja 1911 in se bodo vršile sredi marca. Bil se bo hud boj osobito za večino v občinskem zastopu med klerikalci in med sloven-sko narodno-napredno stranko. Na obeh straneh je agitacija prav živahna.

Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem priredi v nedeljo, dne 8. januarja 1911, ob pol 2. uri pop. na Bledu v hotelu »Evropa« poučno predava-nje. Na tej osobito za obrtnike važni prireditvi bodo predavali: 1. g. Ivan Kregar, predsednik za-voda za pospeševanje obrti na Kranjskem, o obrt-nem pospeševanju in izobrazbi obrtnika. 2. G. in-ženir Dušan Serneč o elektriki in mali obrti. 3. G. dr. Fran Windscher, tajnik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, o stanovski in gospodarski organizaciji obrtnika.

II. veliki planinski ples se bo vršil dne 11. fe-bruarja v Narodnem domu v Trstu.

Živinski sejem v Ljubljani, ki bi se imel vršiti včeraj, je bil zaradi kuge na gobcu in parkljah pre-povedan. Istotako je prepovedan konjski sejem.

Zagradbe hudournikov na Kranjskem. Cesar je potrdil zakon, s katerim je sklenil kranjski de-želni zbor zagradbo hudournikov, ki se stekajo v Zelimijico v občinah Turjak in Zelimlje. Dale je potrjen zakon za zagradbo hudournikov ob dežel-ni cesti Brod ob Kolpi-Cabor, in ob okrajni cesti Cabor-Trava v kočevskem okraju. Te zagradbe bo izvršila beljaška sekcija za zagradbo hudourni-kov.

Nemško razbojništvo v Kočevju. Ni dolgo od tega kar je prišel v Kočevje kaplan Kopitar. V ne-ki bližnji vasi, kjer je 40 odstotkov Slovencev, je začel s privoljenjem škofijskega ordinarijata, tudi slovensko pridigovati. To je izvrševal ob nedeljah popoldan v svojih prostih urah. A že to je zado-stovalo, da so kočevski Nemci začeli proti njemu veliko gonje. V Kočevju so tolovajstva na dnev-nem redu. In to je moral kaplan Kopitar tudi obču-titi. Dobival je grozilna pisma, da ako ne opusti slovenskega pridigovanja, ga bodo ubili. Na sv. Stefana dan je zopet podpučeval v slovenskem je-ziku. To je storil v varstvu orožnikov. Tedaj ga je napadla nad 100 glav broječa množica kočevskih podivjanih Nemcev. Psovali in blatili so ga, one-mogočili so pridigo in kakor tatnika so ga sivali ipremiti orožniki v župnišče. Še čudno, da ni pri-šlo do prelivanja krvi.

Nemška razbojstva v Kočevju še nadaljujejo. Na Novega leta dan so se kočevski Slovenci popol-dne zbirali v Dolgvasi pri posestniku Ivanu Rusu. Nabralo se je po cesti in pred hišo polno nemških razgrajčev, ki so vsakega Slovence suvali, brcali, opijevali, obmetavali z gnjilimi jaci, s snegom in kamenjem. Orožniki — celi štirje — niso mogli proti razdivjani tolpi ničesar doseči. Med kočev-skimi Slovenci vlada nepopisno razburjenje in ogorčenje. Saj je pa res skoro neverjetno, da bi si Slovenec celo na Kranjski zemlji ne bil varen svo-jega življenja.

Laški razgrajči. Dne 4. septembra 1910 so priredili hrvaški delavci iz Pulja (Poje) izlet v Trst. Ob tej priliki so nekateri tržaški vročekrvni Laši stresli svojo jazo nad Slovane na ta način, da so po mestu razgrajali in na nekaterih slovanskih hi-šah šipe nabijali. Državni pravdnik je 16 teh raz-grajčev obtožil zaradi javnega nasilstva. Dne 29. decembra 1910. se je pričela obravnava, ki je tra-jala tri dni. Osem obtožencev je bilo oproščenih, eden je obsojen na 10, dva vsak na 6, eden na 4 in eden na 3 mesece težke ječe, eden na 3 tedne, eden na 7 dni in eden na 1 dan zapora. Imeli bodo v luknjah čas si hladiti svojo kri.

Gospodarski paberki.

Presajenje starejšega drevja.

Včasih se dogodi, da mora kako odraslo drevo — sadno ali pa tudi drugo — proč s pro-stora, na katerem raste, dogodi se pa tudi, da ho-čemo kak prazen prostor zasaditi že z večjim, starejšim drevesom, ker ne maramo čakati, da bi nam mlado drevo zrastle.

Kako nam je torej starejše drevo presaditi in kako pri presajanju ravnati, da bode uspeh za-siguran?

Najugodnejši čas za presajanje odraslih drev-es je zima, ko je zemlja zmrzla, zato se tako zimsko presajanje drev-es imenuje tudi »presajanje z zmrzlo gručo«. Drevo izkopljemo s kolikor mo-goče veliko gručo zemlje ter ga prenesemo ali prepeljemo v jamo, pripravljeno za presaditev. Vse korenine je treba gladko obrezati, istotako veje primerno skrajšati ali pomoloko rečeno »pomladiti«.

Tako se ravna z drevjem, ki je staro do 15 let. Često pa nas silijo razmere, da moramo tudi starejše drevo presaditi. Recimo, da si hočemo kak prostor hitro zasenčiti, pa si v te namene poiščemo že veliki divji kostanj ali pa lipo. V tem slučaju je treba dotično drevo prej za presaditev pripraviti, ako nam je do tega, da naše delo ne bode brezuspešno.

Kako pa se drevo za presaditev pripravi? Re-cimo, da si hoče nekdo presaditi na svoj dvor čimnajhitrej odraslo lipo, ker bi rad sedel včasih po končanem delu v »hladni senčici«, četudi ne pri »mizi kamnati«. Kaj bode storil, kako drevo za presaditev pripravil?

Sedaj po zimi bode izkopal v oddaljenosti enega metra od debla primerno globok jarek ter bode prežagal vse močnejše korenine, katere do-seže, potem pa bode vse zopet lepo z zemljo po-kril. Zemlja okrog korenin je zrahljana, in kakor hitro se začne drevo spomladi gibati, nastavi na odrezanih koreninah vse polno nežnih koreninic, takozvanih sesalnih koreninic.

Brihodno jesen se tako pripravljeno drevo prav lahko presadi na svoje novo mesto. — Ko-reninice se ne poškodujejo in kopa zemlja s ka-tero se drevo presadi, ni bogve kako velika.

Nova jama pa mora biti najmanj 2 1/2 m. v vi-sini in drevje je treba močno zaliti, da se spravi zemlja, tako med koreninice, da ne ostane nikjer nič praznega prostora.

Na novo presajeno drevo je treba s tremi zi-cami tako k zemlji pritrditi, da piti najmočnejši veter ne more zganiti korenin ter tako pretargati njih zveze z zemljo. Pri tako presajenem drevesu mora biti uspeh nadaljnje rasti zagotovljen.

Antón Kosi, Središče.

O zasajenju in oskrbovanju sadnega drevja v stalnosti.

Dovoli mi, predragi čitatelj, da napišem naj-važnejše podatke o zasajenju sadnega drevja in oskrbovanju istega. Imel sem namreč priliko opa-zovati sadjerejca, kateri si je zasajal nekaj drevesc, ali sprva si nisam mogel stolmčiti, kaj je pravza-prav hotel saditi; ker ne jame, ampak jamice so bile, ki jih je napravil za: sadno drevje, katero bi se naj razraslo ondi v sad nam pripadajoče dre-vo. Od take saditve ni kaj prida pričakovati; kajti v čim bolj prekopano zemljo sadna drevesca sadi-mo, tem bolj jih uspehov se nam je nadjeti. Le po-glej, sadjerejca, ako te zanima, kako lepo raste in rodi drevo, katero je bilo n. pr. vsajeno v vino-gradu, ki je bil prerigolan.

Seveda bode marsikateri izmed čitateljev tega spisa rekel: kaj, rigola naj bi svet, kjer hočemo imeti sadovnjak? Ne, prijatelj, tega tudi jaz ne mislim in tudi ne priporočam, kajti kdo bode kaj ta-kega delal? Temveč jaz samo mislim, naj se jame, ki se delajo za saditev sadnega drevja, napravijo tako velike, da bodo se vsaj nekaj let mogle drobne koreninice v prerahlanem svetu razvijati. V sploš-nem tedaj lahko rečemo: čim večje jame, tem bolj-še; vendar pa veljaj merilo, naj bo jama v premeru vsaj 1 m široka in 60—70 cm globoka. Ta velikost je neobhodno potrebna za pravilen razvoj dreves.

Jame delajmo zmirom v jeseni, čeravno se dre-vesa le na spomlad sadimo; to je zato potrebno, da zemlja kolikor toliko prezebe in tako postane rahlejša.

Pri tem opravilu pa vendar ne gre kar kopati in vsjo zemljo na en kup zmetati. Tudi tu je treba razločevati. Ledina ali ceina se skuplje ter na eden kup zmeče; potem se vzame okoli 20 cm zemlje, katero se na drugi kup dene, ostalo pa na tretji kup. Ta razdelitev je zategadelj potrebna, da ni vsa zemlja zmešana, toraj gornja plast s spodnjo itd.; to nam prav pride pri saditvi, katere se lahko vrši v jeseni ali spomladi, boljše je seveda jesenska.

Sadi se takole: Na dno jame se zmeče malo slabejša zemlja, pa njo pa toliko dobre, da ostan-čert jame prazne. V sredo jame se trdno zapici kol in nato se zraven postavi drevesce, katero mo-ra imeti koreninice in vevice skrajšane. Drevesce pride tako globoko, da je nazadnje, kadar je jama popolnoma zasuta in plast napravljena, vrat kore-nine kakih 4—5 cm pod površjem zemlje. Drevesce se mora pri zasipanju tresti, da pride drobna prst povsod med korenine. Glavna stvar pri tem delu je, da se korenine lepo razpeljejo z zemljo podlože in kakor že omenjeno zasujejo ter zemlja potlači, ko-nečno pa plast naredi. Plast se imenuje tista zem-lja, katere je okoli drevesa nasuta v podobni reše-ta, ki je na sredini jamasta, da se voda steka h ko-reninam.

Slabo ravna, kdor zraven korenin devlje cel-no, znabit sam gnoj ali močan kompost; tja spada le drobna, dobra prst. Seveda paziti nam je tudi, da ne pride drevesce globlje, ampak mora priti plit-veje, nego je preje rastlo. Prav dobro storiš, ako se

nj dežja nadejati, če drevesa tudi zaliješ. Slednjič pa se drevesce h kolu priveže.

K oskrbovanju zasajenih dreves pa spada, da oskrbujemo korenine, deblo in krono. Koreninam se postreže s tem, da se okoli debla zemlja prekopi-lje. S tem se napravi zemlja rahlejša, da ima zrak boljši pristop h koreninam in pa da zemlja bolj prezebe, s čimur se škodljivci, kateri se nahajajo okoli debla, v zemlji uničujejo.

Za deblo se skrbi s tem, da se vsako leto beli, kar je vsakemu znano; s tem se lubad ohrani glad-ka, čvrsta in se obvaruje tudi pred poškodbami za-čev in drugimi boleznimi. Tusem spada zamazova-nje ran, ki so nastale iz raznih vzrokov, dalje ovi-ljanje debla s slamo, mahom itd.

Pri kroni pa imamo to opravilo, da se postran-ske voditeljice skrajšajo, od začetka več, potem zmirom manj; skrajšati treba vedno zunaj ležeče pope. Na glavni voditeljici zrastle mladike se en-krat skrajšajo; ako znabiti pravilno, ne rastejo, se naj precej popolnoma odstranijo. Kaže tudi take veje odstraniti, ki se križajo, drgnejo, ker se go-ste itd. Od četrtega oziroma petega leta naprej se le kakšna veja odstrani, drevo ostane še privezano h kolu.

Starejše drevje se podpira v trpežnosti in ru-dovitnosti nadalje s tem, da se okoli debla zemlja prekoplje; to delo imenujemo napravljanje plasti, o čemur smo že spredaj slišali; ako nam to ni vsa-ko leto mogoče, storimo vsaj vsako drugo oziro-ma tretje leto. Onojenje je tudi jako važno, poseb-no ako drevo prične pešati in slabo rasti; izvršuje se lahko na več načinov. Prvi je, kadar se zemlja okoli drevesa prekoplje, da se na vrhu gnoja dene in čez zimo pusti, na spomlad pa sprani gnoj proč pograbi; drugi, da se slabo zemljo zamenja z bolj-šo; da se z gnojico zalije itd. Gledati nam je tudi na lubad pri starejših drevesih, da se jo odstrani, pa ne preostro. Rane, katere nastajajo, treba mar-ljivo zamazovati. Prav važno opravilo je tudi či-ščenje in trebljenje krone. Glejmo, da si drevje ta-ko obrezujemo, da bode imelo lepo primerno obli-ko, kroni enako, od česar tudi to ime.

Se nekaj pripomb o pomlajevanju in precep-ljanju starega drevja. Pomladi se jednostavno ta-ko, da se stare veje skrajšajo v pravi obliki in ra-ne zamažajo. Vsled skrajšanja poženejo ostali konci nove krepke mladice, iz katerih nam je zopet vzgojiti primerno obliko.

Precepljanje starega drevja je marsikateremu izmed nas že itak dobro znano, pa vendar bode-mo nekaj podatkov navedel. Ako je drevo še mlado, se običajno zato precepi, ker noče roditi, oziro-ma, če želimo drugo sorto imeti, se kratkomašo precepi; to se lahko vse zgodi v enem letu; tega pri starejših ne smemo storiti, ampak si moramo precepljanje razdeliti za dvakrat; n. pr. letos pre-cepimo polovico, ostalo pa drugo leto. Zakaj to? Drevo je močno, veliko redilnih snovi sprejema iz zemlje, oddajati jih pa nima kam, ako se celo hkrat-i precepi. Mladike bohotno rastejo ter se začno povešati. Ako pa precepljamo dvakrat v letu, se temu izognemo, ker se ostale veje prvo leto dosti redilnih snovi prevzamejo. Ker je pozno cepljenje boljše, glejmo, da si cepičev zgrad nabere-mo, kadar se niso zeleni in da jih na primernem prostoru shranimo. Paziti nam je, da ne cepimo zgodaj zelepečih sort na pozne in nasprotno. Precepi se lahko v razklad ali za lubad.

Kadar so mladice zrastle od cepičev, nam jih je skrajšati tako, da zopet dobimo pravo obliko, to je kroni podobno.

B. S.

Na kaj je posebno paziti pri rezanju trnja?

Marljiv in vesten vinogradnik mora pri rezi vedno paziti, da trsje, katero je shirano in one-moglo ali pa že popolnoma suho, nadomesti z dru-gim. Opazoval sem in sem se tudi po lastni izku-snji prepričal, da med trsjem, ki je več ko 5 let staro, saditi mlade, bodisi cepiče ali necepljene trte, je brezuspešno delo, ker mladi trs potrebuje: 1. zrahljano rigolano zemljo; 2. več zraka, ki ga pa med že odraslimi trsi ni in 3. potrebuje mladi trs večkratnega rahljanja zemlje, kar se pa med drugimi trtami ne more storiti. Kaj tedaj storiti? Najprej boš bral grozde, ako storiš, kar se že vi-nogradniki pri starih vinogradih delali. Pri rezi moraš pač paziti in se ozirati na vse strani, kje manjka kakšnega trsa. Ako manjka spredaj, glej, da dobiš od zadaj ali pa od stranske trte mladiko, katere bo dosti močna in pa dolga, da si vrste ne skriviš, in jo požviči. Razloček med starim in no-vim vinogradom je ta, da so pri starih vinogradih komaj ped globoko devali ali grobali in brez vsega gnojila. Pri novih nasadih pa moraš jama 40—50 centimetrov globoko skopati; ko mladiko položiš, pokrij jo z lepo drobno živo zemljo, komaj 1—2 cm debelo in nato pa pol koša gnojla; vzadaj pri locnju napravi s kolom križ, da ga kopač že od daleč lahko vidi in ga varuje. Pri takih je treba že mesca avgusta, ko prirezujemo mladike, paziti, da jih pustimo zadosti dolge. Trsom, kateri imajo mla-dike k drugim kolom pogrobane, ne smemo pustiti šparona. Pripomni si moram, da po Bizelskem in sploh po brežiškem okraju, koder so gorice, že povsod tako delajo in se ni treba bati, da bi gorice hiralje. Locenji se mora drugo leto (kadar je že pogrobani trs dve leti star), od prejšnjega trsa lo-čiti. Poskusite in videli bode, da boste imeli v par letih vse zagrobane vrste, in tudi, če ne bo posebne ujme, polne sode.

Ant. M.

Spisal Avgust Senoa. — Poslovenil Jože Namreč.

»Da, jesih; le počakaj kanajla, ko boče moj jesih kisel, kakor je tvoja duša.«

»Besni!« ponovi prior. »Jankič! Tuš!«

Zopet deži na Lackovičovo glavo.

»Jui! Majka moja! Kako sem zašel v to razbojniško jaimo? Veste vi, kaj je duša, vi kuščarji? Veste-li, da mi boste vse to plačali z glavo, kar ste storili na meni, ki bodem proizvajal svilo na debele?«

»Svilo?« vpraša mirno prior ter reče: »besni, Jankič! Tuš!«

Tretjič se izlije ploha na Lackoviča.

Starec pramočen se ukloni in začne s pritajeno besnostjo tuliti na svoje mučitelje, ki so ga pazno motrili. Naposled se zgane, kakor bi se nečesa spominil ter udari v peklenski smeh:

»Ha, ha! Sedaj mi je jasno! Sedaj vidim to peklensko spletko, ki so mi jo spletli! Otmar, ti si ustil! Ti si se zarotil proti meni, da me zatreš. Ti, kateremu sem hotel dati svojo edinko. Zapeljala te je zavist, ker ti je žal, da bi bil jaz tudi deležnik novega podjetja. Bog ve, ali ni tudi ubogemu prijatelju Baltazarju kaj hudega storil? Čujte me, moji mučitelji. Ta velespletkar Otmar baron Lilienfeld ne boče dobil moje Anke; ali ste čuli? nikdar, nikdar ne boče moj drug pri moji sviloriji, tu je moja plemiška bešeda.«

»Jankič!« zakliče prior.

»Ne, ne, gospoda moja!« zakliče ves, potrj od jeze Lackovič, »ne govorimo več o svili in o čaju, to vas ženira; toda prošim vaš pokorno, dajte mi kaj jesti, ker sem zelo lačen in žejen. Dajte mi, ako imate le kaj duše.«

»Bodite mirni in poslušni ter dobite takoj jed. Patre Viktore! Prinesite čašo limonade in krožnik čiste juhe. Toda rečem vam, gospod Lackovič, ko vam razvežemo roke, da ste poponoima mirni, drugače vas privežemo z jermen na postelj!«

»Za vruga, vi in vaša limonada in še vaša goveja juha! Telečje pečenke s kislimi kumarcami in polje vina, to mi dajte!«

Prior zamahne z roko in dvojica odpelje odvetnika v malo sobo. Svetlo solnce je komaj sijalo skozi visoko okence, omreženo z železno rešetko, pri zidu je stala slamnata postelja. Usmiljeni bratje so zaprli vrata. Ubogi Lackovič je bil sam — sam zaprt kot norec v bolnišnici usmiljenih bratov. Raznovrstne misli so se mu križale po možganih, različna čustva so obhajala njegovo srce. Klical si je v spomin dogodke prejšnjega dne — in naposled pride ono usodno pismo. Vso svojo jezo je pripisal Otmarju. Zelo se je jezil na bodočega zeta. Stokrat se je zaklel, da ne dobi on njegove Ančice. Naposled je padel izmučen od hude jeze na postelj ter zaspa.

Istega dne pred poldnem se je vstavil voz pred repinskim dvorcem, sedel je v njem velečastiti prebendar Baltazar Junkovič.

»Milostiva gospa!« zakliče on.

Na ta klic se prikaže pri oknu gospa Lackovičeva in z njo Anka.

»Dobro jutro, velečastiti, kaj želite?«

»Dobro jutro, Bog daj; hitro se oblecite vi in Anka — ter sedite takoj v mojo kočijo.«

»Toda ne razumem!«

»Subordinacija!« zakliče prebendar.

Malo nato so krenili prebendar, Lackovičeva in Anka na vozu po cesti v gore. Prebendar ni spregovoril besede. Lackovičeva ga je začudeno gledala, Anka pa je žalostno sedela, misleč na usodno svatbo z baronom Lilienfeldom.

Čez dve uri dobre vožnje se je ustavila kočija pred župniščem v vasi Jelkovec. Vstopili so. V svoje začudenje so našli gospo Milicevo in Milana. Anki so pritekale solze, ko je zagledala svojega milenca. Jelkoviški župnik je uljudno pozdravil prišlece, govoril je prav malo, ker vendar ni vedel prav, kaj se tukaj godi.

»Ančice, reče naposled prebendar, »ali ti je vročila gospa Miliceva pismo?«

»Da.«

»Ali je vse v redu?«

»Da.«

»Milostiva gospa, se obrne prebendar proti Lackovičevi, »prosim vas na dve bešedi.«

»Izvolite.«

»Preberite to pismo svojega gospoda soproga, reče na tihem in ji poda pismo.«

»Ali je mogoče? Moj mož piše župniku, da naj hitro poroči mojo hčer z Milanom Miličem? Ali je — je — njegov podpis?! Ne razumem cele stvari.«

»Subordinacija, milostiva!« zašepeče prebendar.

»V božjem imenu!« odgovori Lackovičeva. Prebendar namigne župniku, ki reče nato začuden družbi:

»Izvolite v cerkev.«

Pridejo v cerkev. Cerkovnik prižge sveče. — Župnik se preobleče, vzame križ in pristopi k oltarju. Kaj boče vse to? so se vsi čudili.

»Gospod Milič! Gospodična Anka! Stopite bližje, gospod Milič; ljubite to pošteno deklico?«

Milanu so se dvigala prsa, gorelo mu je čelo.

»Ljubim,« odgovori naposled junaško.

Ančica prebledi ko smrt. Odprla je usta. Gledala je bojazljivo župnika, plašno. Ali je šala? Ne, to je cerkev, tu je župnik, sveče, razpelo — da, da,

to je resnica. Kakor da je imelo njeno srce krila, kakor da je njena duša zletela med zvezde. In ko je odgovorila na župnikovo vprašanje: »Ljubim,« je zažarelo njeno krasno deklško lice, glava ji je klonila na prsi, v očesu se je zasvetila solza — biser ljubezni.

Poročnica sta šla iz cerkve. Pred vrati sta se poljubila in objela. Oj kako je sedaj lep svet njima — kako krasen, kako jasen, vsa narava se je spremenila v raj. Če so mlada leta raj, je ljubezen ono solnce, ki greje srce. Materi sta gledali srečno deco, stari prebendar je stal oddaljen in kopal s prsti v svoji veliki tobakirni. Solza veselja se mu je utrla.

»Toda mamica!« vpraša Anka plašno, »kje je oče, zakaj ga ni?«

»Pomirite se, mlada gospa, pristopi prebendar, »oče ne boče ničesar rekel, njemu boče nasprotno zelo ljub; to je moja skrb.«

Svatje so se vrnili v župnišče, da so se okrepčali pri mizi. Stari prebendar je začel svečan govor, ki je segal od Adama in Eve. Srečna blažena sta poslušala mlada dva starčeve besede; od sreče, čuda, od srama se nista upala niti gledati. Vse se jima je zdelo megla, v kateri sveti zlata zvezda: resnica, da sta mož in žena.

»Ančica draga,« je govoril med drugim starec, »vi ste takorekoč velika tatica, v resnici tatica. Vi ste nam ukradli iz svete cerkve eno ovco. Imajte jo, držite jo. Samo sreča, da je tatica dobre duše. In ti, Milan, ti si nagajiv, neposlušna ovca, dal se striči novi pastirici, in če ji ne bodeš dober, moraš jasti do groba semeniško juho! Čuvaj se, dokazi, da je laž beseda, da je ubežli duhovnik hujši od vruga. Kaj tukaj govorim, ti nisi mogel biti pop, ti si, moj Milan, Zid. Kaj ne da? Sel si v deželo Kanaan, kakor nekoč Zidi, da si prineseš velik, slaček grozd. Varuj dar božji, pazi, da se ne pokvari, da —«

Prekinil ga je ropot kočije. Pred župniščem se je vstavil voz. Čez trenutek stopi v sobo bled, blaten in zmešan baron Otmar Lilienfeld. Anka se je privila k Milanu, gosti so se gledali začudeni, prebendar je stal molče s čašo v desnici, baron pa kakor okamenel.

»Vi — vi — vi tukaj, baron?« ga vpraša začudeno prebendar.

»Kakor vidite, prečastiti, iztisne jezo Otmar.

»Ali niste v Zagrebu?«

»Ne!«

»In ono pismo?«

»Dal sem ga gospodu Lackoviču, da ga izroči priorju. V Repincu sem slišal, da se je odpeljala moja zaročenka v to smer. Med potjo so mi rekli, da so tukaj nekaki svatje in to se meni zelo čudno zdi, ker ne vidim neveste.«

»Ecce, haecce!« pokaže pol v šali, pol v jezi Junkovič s prstom na Anko.

»Moj zaročenka?! To ni mogoče! To je prevara, proti volji njenega očeta, začne vpiti od jeze Otmar.

»Prošim, gospod baron!« se dvigne Lackovičeva, »tu je pismena dovolitev mojega soproga.«

Toda rečem vam, to je prevara, neštarnost! In vaš Lackovič, vaš slivar, vaš jesihar, vaš svilar ni samo nor, temveč tudi goljuf!

»Oho,« zakliče prebendar, »vi ste nameravali krpati svoje dolgove s to neumnostjo, svoje ostale huzarske dolgove — počakajte, sedaj vas bodemo mi zakrpali.«

Prebendar zažvižga, in pri vratih se prikažeta dva hlapca.

»Kaj nameravate?« vpraša besno Otmar.

»Vrzita tega palatinskega huzarja v notranjo tamo, kjer je jok in škripanje z zobmi. Pna, dve, tri!«

Kakor strela sta pograbila hlapca Lilienfelda, kakor strela je odletel po stopnicah, in v velik posmeh kmetov se je odpeljal na svojem vozu.

»Amene, reče prebendar, »ta jelovadba boče izveljka palatinskemu huzarju vso svilo in ves ješih iz glave. Toda, se udari po čelu, »res! Deca, zaprežite mi Z Bogom! Jutri se zopet vidimo!«

Brez klobuka je stekel po stopnicah in skočil v kočijo ter kakor strela je podil proti Zagrebu. Bil je popoldan. Pred hišo usmiljenih bratov je vstavil.

»Ali je gospod prior doma?«

»Da, velečastiti.«

»Peljite me k njemu!«

Za hip vstopi Junkovič ves poten v priročno sobo.

»Ali privzdigne prior svojo čepico,« velečastiti!

»Servus, priore!« Pustite vse reverencije, pa mi povejte, ali ste koga danes zaprli kot norca?«

»Da, da, nekega bivšega advokata, ki je hotel videti, kako raste kineški čaj sv. Gervazija in Protazija. Fixa idea, drugače rabies suprema — besnost.«

»Toda kako ste mogli?«

»Hati! Tukaj je vaše pismo! Cital sem: Domine prior! Prinašalec tega pisma je znorel. On ima manijo graditi velike tovarne za jesih in svilo, hoče saditi v Hrvatski kineški čaj. Pridržite ubožca, imejte ga pod ključem, dokler vam ne sporočim, da ga izpustite, ker drugače se more zgoditi velika nesreča. — Dobro, sem rekel, poklical sem Jankiča! Odvetnik je govoril o svili, jaz pa »tuš« na njegovo glavo, on je govoril o jesihu, jaz tuš; govoril je o čaju, jaz tuš na glavo.«

»Ali ste ga polivali s hladno vodo?«

»Da. Gotovo dve vedri. Oblekli smo ga v prišilni jopič, zvezali mu roke in ga zaprli v sobo.

»Joi, joi,« je začel stokati starec, »to je smola.«

»Kaj smola? Sedaj je moj odvetnik miren. Ima svetel trenutek!«

»Proširi; peljite me k njemu.«

»Bené, idiva.«

(Konec sledi.)

Tast Kondelik in zet Vejvara.

Česki spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

(Nadaljevanje iz »Narodnega Dnevnika«.)

XXXV. Doma je najbolje.

Bodisi da se je izvršil obrat v Pepici vsled dogodkov gospe Kondeliko, vsled njenega trpljenja, strahu in skrbi, bodisi da so delovale tudi druge okoliščine — sklep je bil trden, Nikamor ne pojde. Ostane doma. Naj se meni o tem, kdor hoče. Koga pa to briga! V trenutku, ko je svoj sklep proglašila, ni niti pomislila, kako se bo izgovarjala, kako polasnjevala, zakaj ni bilo nič z njenim popotovanjem. Komu pa naj pojasnjuje? Nikomur ni bila odgovorna. Premalo časa je stanovala na Vinogradih, da bi si tam pridobila kakega znanja. Mlade gospe ne hrepenijo po tem, Skraja so boječe; ker niso izkušene in ne bi rade pokazale svojih slabih strani. Sosedstvo, besedičenje, postavljanje z drugimi in klepetanje se začne z rastočimi izkušnjami po razrešitvi gotovih kuhinjskih ugank, po nekaterih preprih s soprogom, po premenitvi treh ali petih deklet po prvem porodu. Potem se še le more o čem govoriti, zakaj potem tudi gospa ve, da se je nji pripetilo nekaj, kar se ni pripetilo še nikomur na svetu. Naj bo, že kar hoče.

Razun tega se je Pepici zdelo, kakor bi bila na Vinogradih na popolnoma drugem, novem svetu. Skratka, to ni bila njena Praga.

Vedno se ji je zdelo, da je pravi dom ona stara, znana Ječna ulica, v kateri je zrastle in katere podoča in življenje je bilo do nedavno spojeno s celim njenim življenjem. Tam je poznala vse ljudi, čeprav so se menjavali, selili, stari umirali, novi prihajali. Navadne, stare postave so se ji vtisnile v mladosti v mehki, dostopen spomin, da jih ni mogla pozabiti, novih se je plogoma privadila. Najbližje sosedje je poznala po imenu precej daleč po desni strani ceste, in nasproti po levi, ostane vsaj na pogled. Tudi vse, deske in napise je znala, na pamet, skratka — Ječna ulica je bila njena Praga in Vinogradi so ji bili sedaj dom samo zato, ker je bil tam z njo Vejvara. Niti vedela ni za vse to, samo včasih se ji je razjasnilo v glavi, kak razloček je med obema krajeva, v katerih ji je potekalo do sedanje življenje. In tak trenutek jo je obšel tudi takrat, ko je naglo sklenila, da ostane doma, pri Vejvari. V tem hipu ji je šinilo v glavo kakor blisk vse to opazovanje. Pomislila je pri tem, da se je komaj ugnezdila v novi hiši tam gori, z nenavajenim razgledom v Nuselsko dolino, in sedaj bi morala iti zopet nekam drugam, v neznan kraj, med tuje ljudi, bogve kako malomarne ali navsezadnje robate, in tam naj preživi cel teden v strahu in v neskončnem pričakovanju nedelje, ko jo pride soproga obiskat. Takrat, ko se je pripravljala, ni pomislila na to. Toda materine zgodbe so postavile naenkrat pred njo sliko takega samotnega življenja, kakor bi se pred njo odgrnila zavesa.

Ne, nikamor ne pojde. Ostane doma. Kovček in drugo pusti za sedaj pri starih, jutri pripelje hlišnik vse na Vinograde, Pepica vzame vse ven, da v škričjo — in ostane pri starem. Skoro vesela je bila, ko je na to pomislila.

Pepici je bilo, danes v njenem srcu sploh tako toplo in veselo, ko je bila zopet v tem znanem in dragem rodbinskem krogu. Ko gospe Kondeliko ni bilo še, tu, je parkrat obiskala z Vejvaro očeta — vselej je vel nanjo nekak hlad iz vseh kotlov. Manjkala je tu sicer samo ena oseba, duša hiše, mamica, toda ravno v tem je to tičalo. Manjkala je glavna oseba, duša hiše, rodbine, domačega življenja, njeno milo, veselo obličje, njeno tekanje po vseh sobah, vse te njene male skrbi za blagostanje in udobnost ostalih. Pri enem takem obisku se je zdelo Pepici — sama ni vedela, kako ji je to prišlo na misel — da bi bilo vedno tako, ako bi odšla mamica tja med oblake, ako bi postal oče vdovec, in tedaj se ni mogla Pepica ubraniti silnemu ginjenju. Šla je v zadnjo sobo in komaj je zaprla za seboj vrata, ko se je zavalovila vsled velike žalosti vsa njena notranjost in ji je ušel jok. Kakor v naglici je tam jokala, hitro iztočila potoček solz in je imela precej dela, predno je izmila v kuhinji z mrzlo vodo njih sledove. In glej! Danes se je mamica vrnila in v celem stanovanju se je vsled njene prisotnosti vse naglo razjasnilo, zopet so se smehljali iz vsakega kota našemljeni, čudno zgrbljeni in vendar tako prijazni obrazi domačih duhov. V tem trenutku je Pepica razumevala čar takega oživilnega, in iz vseh mrtvih predmetov dihalnega domačega življenja. V tem hipu se je spomnila tudi na svoj lastni dom, in zdelo se ji je, da bi se pregrešila, ako bi ušla od njega, sedaj, ko se začneja oživljati z nekim bodočim, novim, sicer še nevidnim, kakor so nevidne glave teh domačih skratelcev, in ki vendar že spada v te prostore, ki željno čakajo, da bi objeli tudi to novo življenje. Pepica se je čudila, da ji je prišlo vse to šele danes na misel, ravno sedaj in ne prej. Saj je bilo toliko časa za to!

In ko je Pepica povedala, da nikamor ne pojde, je pogledala Vejvaro, kateremu se je zazdelo,

da ni imela njegova žena še nikdar tako velikih govorečih oči, kakor v tem trenutku.

Gospa Kondelikova se je po hčerinih besedah ozrla na Pepico z izrazom velike hvaležnosti. — Sedaj hči ne beži več pred njo, in to jo je veselilo. Bilo je nekaj neprijetnih tednov tam na deželi, žalostnih, toda bilo je treba gotove oddaljenosti, da se je nekaj med njima poravnalo. Zgodilo se je tako in to je bila najslajša nagrada za prestane težave.

Ko je Pepica pred polnočjo z Vejvaro odhajala, jo je prišla gospa Kondelikova z obema rokama nežno za glavo, iskreno jo poljubila in rekla:

»Prav imaš, dete, da tu ostaneš. Ako sodim po sebi, bi se ti zelo tožilo in še bolj bi se tožilo Vejvari, in vidiš, tega on ne zasluži. Kako življenje brez gospodinje! Komaj te ima nekoliko mesecev, pa bi mu že ušla. Niti ne veš, kako bi ti ta čas manjkal. Veruj mi, punca, sedaj sta v najkрасnejšem — pozneje mi boš pritrdila. In škoda, da se ne da to podaljšati.«

Tudi Vejvara se ni jezil nad spremembo mislij svoje ženice, toda vendar je smatral za dolžnost povedati ji, naj se premisli, da ji ne bi bilo pozneje žal.

Tesno se je k nji privil, ko sta korakala domov in je rekel skoro šepetaje:

»Pepica, dobro vse premisli, da ti ne bo pozneje žal.«

»Česa?« je vprašala Pepica, kakor bi ne slutila, za kaj se gre.

»No, o letovišču, Pepica. Zakaj pa bi — —«

»Sem se že premislila, Fran.«

»Da, Pepica, premislila«, je govoril Vejvara, »toda tako naglo — in taki naglih sklepov je pozneje človeku žal.«

»Ali ti ni všeč, Fran, ker hočem ostati v Pragi?« je vprašala Pepica hitro.

»Pepica, Pepica!« je zaklical Vejvara karajoče. »Zopet ti ni prav. Kako naj bi mi ne bilo všeč! Toda ti si se premenila med materinim govorom, v petih minutah, potem bodo krasni, dolgi, poletni dnevi in naenkrat boš zahrepenela po zelenih travnikih, po gozdu, po poljskih sprehodih, po onih krasnih jutrih ob solnčnem vzhodu, po svežem zraku, po rosi na travi in po cvetlicah v vrtu in po ognjeni večernji zarji — —«

»In pastir bo trobil in bo gnal čedo domov«, se je vmešala Pepica v Vejvarov govor, »in ta pojde po cesti, Fran, in jaz bom morala skakati čez jarke, Fran, da me ne bi pobodla, in pri tem bom padla v mlako, da, ker mi bo to skakanje vedno bolj fterodno, in ne bom vedela, kako naj pridem ven iz blata, ker tam ne bo mojega Franceta, da bi me potegnil ven, in čevljičke bom imela polne vode — — in sploh, Fran, ne govori, ker tega ne razumeš in ker me ne spraviš z vrata, čeprav želiš, in jaz ostanem doma, bom hodila k mami, mamica k nam in če bomo hoteli, pojdemo v nedeljo ali na praznik kam ven — in nič več se ne mešaj v naše stvari! In če ti je všeč, pojdi tja sam in rada bi vedela, koliko teh solnčnih vzhodov boš videl. Ali hočeš še kaj?«

Bila je noč in nikjer ni bilo videti žive duše. In ni se bilo treba Vejvari sramovati. Obstal je, prijel Pepico, pritisnil jo k sebi in jo je poljubil.

»Saj jaz sem vesel, srce zlato, da ostaneš pri meni. Saj to nama ne odide! Saj jaz bi brez tebe tu zblaznil in tebi bi se tudi morda malo tožilo po meni — —«

»Daj mir, Fran, takole na ulici!« se je branila Pepica. »Tožilo! Kdo pa ti je to povedal!«

»Tožilo, srce zlato, tožilo!« je pritrdjeval Vejvara. »To vem prav gotovo, čeprav tajiš. Toda k letu, veš, pa se boš že lahko s čim igrala — —«

»Molči, Fran!« je zapretila Pepica.

»In če ne k letu, torej čez dve, čez tri leta, Pepica, tačas nas bo sploh več — —«

»Ali boš molčal, Fran, ali ne!« je posvarila Pepica strogo.

»Potem bom imel morda tudi jaz več prostosti v uradu in bom lahko s teboj — cela rodbina nas bo tam — ti, jaz in vsi ostali — eden, dva, trije, štirje — —«

Za oglom so se oglasili težki koraki, iz teme se je pojavila stražniška patrolja.

Pepica je prišla Vejvaro za ramo in ga vlekla naprej.

»Vidiš ti, neumnež!« ga je oštevala. »Straža mora priti nad naju. Kaj ko bi naju sedaj aretirali!«

»Čemu pa?«

»Zato, ker tako nespametno govoriš, Fran! In če ne boš pri miru, bom vendarle odšla!«

Koraki stražniške patrolje so utihnili samo za trenotek, ko je pustila Vejvaro zadaj, potem pa so šli odmerjeno doli proti Karlovemu trgu.

Vejvara in Pepica sta izginila v nočni temi gori na Vinogradih.

XXXVI. In vendar letovišče.

Prišel je mesec julij, in kakor da bi hotel do teči in popraviti, kar je hladni in deževni junij zanemarljivo, se je zasmejal svetu okoliinokoli.

Niti oblček se ni pojavil na modrem nebu, solnce je pripekalo od jutra do večera, zrak nad suhimi strahami in vročimi dimniki je kar drhtel, kakor bi se kahal, in dolgi med hišami se je parilo.

Bil je ravno tako vroč julij, kakor oni pred dvema leti, ko se je Vejvara s Pepico natančneje seznanil, in ta vročina je oživila v mladi gospej spomine na začetek njenega znanja in na vse prve poletne sprehode in izlete, pod Vejvarovim vodstvom, ki so se vedno tako neprijetno končali,

ki pa so bili vendarle zelo krasni, posebno sedaj, v zrcalu spominov. Pepica je toliko na to mislila, da se ji je o tem sanjalo in da so se njene sanje, ki so se izlivale že v polzavest, čudno in vselej enako končale. Pepici se je vedno zdelo, da se je prebudila nedeljskega jutra in ker je nedelja, pride popoldne gospod Vejvara, potem pa pojdejo vsi kam ven iz mesta. Toda ko so se Pepičine oči popolnoma odprle in ko je zapazila poleg sebe Vejvaro, se je zavedla resnice in je skoro žalostno vzdihnila, ker so bile to le sanje. Ta varljiva vrnitev v preteklost je bila tako prijetna. Videla je zopet zaljubljen, hrepeneč deklico, v sanjah ji je bilo tako lahko, zdelo se ji je, da je zračno bitje — in ko se je popolnoma zbudila, je videla, kak razloček je med preteklostjo in sedanjostjo. Zakaj sedaj ji ni bilo tako lahko in na kake dolge izlete še misliti ni bilo treba. Da, mamica ji je vedno pravila: Pepica, hoditi moraš, veliko hoditi, da se malo utrdiš — to je zelo zdravo. Da, zdravo! Toda Pepica je bila sedaj zelo hitro utrujena, posebno, kadar je šla doli v Prago k mami, v Ječno ulico, in ko je vstopila, se je že ozrla po stolu in je sedla na najbližjega, včasih tudi takoj v kuhinji pri vratih. Toda še hujša nego pot v Prago, je bila vrnitev domov, gori na Vinograde.

»Samo da ne bi bilo tega klanca, mamica«, je rekla, kadar se je odpravljala proti domu.

To je slišal enkrat mojster Kondelik in je rekel s škodoželjnim nasmehom:

»Le stopajte v klanec, punce: To je zdravo! Doktorji pravijo, da so ti klanci v Pragi naša sreča, in tretja nadstropja in mostovi. To nam baje jači duha.«

»Zato ti tako rad hodiš po teh klancih, stari, je odvrnila gospa Kondelikova.

»Ampak mati«, je zaklical mojster, »saj sama svetuješ Pepici veliko gimnastike! Jaz nisem tega iznašel.«

»Le molči, stari. Samo spomni se, kako si godrnjal, kadar si hodil z nami. Kako si hotel na primer k Brnskimi vratom, v Šarko ali v Hotkov park. Takrat se ti menda ni zdelo to tako zdravo.«

»Draga moja«, je ugovarjal mojster, »to je vendar razlika — jaz sem se dovolj »natancal« na lestvah! Na to se niti doktorji niso spomnili. Rad bi videl, kako bi ti sedaj na nje — —«

Mojster ni dokončal, zakaj gospa ga je spekla s tako ostrim pogledom, da ni mogel naprej.

»Ti tudi včasih govoriš, stari!«

Mojster ni odgovoril sedaj, da ne bi gospe razjezil. Imel je staro skušnjo, da se mu včasih kak dovtip ni dobro sponesel.

Ko je Pepica odšla, je rekla gospa Kondelikova soprogu zopet čisto dobrovoljno:

»Nič ne pomagaj, stari, taka je ta stvar. Veruj mi, še nikdar nisem bila tako utrujena, kakor sedaj, če grem k mami gori na Vinograde.«

»I no, mamica«, je odvrnil Kondelik popolnoma nedolžno, »težja postajaš. To je ravno.«

Gospa se je ozrla postrani na moža, toda ko je videla, da jo ni hotel jeziti, je nadaljevala:

»Dobro vem, stari, da ne more biti vse tako, kakor bi si človek želel. Toda gotovo mi pritrdiš, kako bi bilo sedaj udobno, ako bi stanovali — —«

Gospa je umolknila in samo njen pogled, ki je počival na mojstru, je govoril: Ko bi me mirno poslušal do konca!

»No«, je ponovil Kondelik za soprogo. »Ako bi stanovali...?«

»Tam gori, stari, v svoji hiši, na Vinogradih, pod eno streho z Vejvarovima.«

Mojster je debelo pogledal gospo. In gospa Beti je hitro pristavila:

»Zakaj v tem času, stari, mora biti mati blizu hčere, samo če more.«

Kondelik je nekaj časa gledal ženo, potem pa je rekel:

»Dobro veš, mati, da imam koncesijo v Pragi. Na Vinograde bi me letali za meno. Skratka, mati, to se ne more zgoditi. Veš tudi, da sem si pustil to za oni čas, ko se ne bom več ukvarjal z obrtjo. Toda sedaj je do tega dalje nego je bilo prej. Saj imaš do Pepice le par korakov.«

»I no, stari, samo da bi prišla o pravem času, ko bo potreba. Veš, človek je vedno na straži — in naenkrat ti to pride, ko najmanj pričakuješ. Ako bi bili tam poleg njih, bi spala popolnoma mirno. Nič ne pomaga! Saj sem samo rekla, kako bi bilo to lepo. Bili bi vsi v enem gnezdu...«

»Mati«, je rekel mojster čisto dobrovoljno: »takole je najbolje. Potem bi bila več pri Pepici nego doma, no — in ko bi te nosil zet na rokah, slednjič bi bil vendar nejevoljen. Tašča mora biti vedno malo na »dištanco«. Rajši bolj daleč nego blizu.«

»V temle slučaju že ne«, je ugovarjala mati mirno. »V tem si ne more niti najslabši zet želeiti nič boljšega in se ne more tašči nikdar dovolj zahvaliti, če skrbi za ženo. In naš Vejvara, moj Bog, ta! Toda seveda, imaš prav. Ne more se to zgoditi. Tudi prekasno je že za to. Hiša je polna najemnikov.«

»In dobrih, mati, dobrih«, je rekel mojster krepko. »Sami pošteni ljudje. Vsi plačujejo redno in njih treba opominjati. Še kričarja ni nihče na dolgu. Najemniki, da bi jih lahko poslal na razstavo! Da bi bilo tako do smrti!«

Gospa Kondelikova je vzdihnila. Videla je, da njena vroča želja ostane samo želja. Nobene pomoči ni bilo.

V tem trenutku ni pričakovala, da ji visi izpolnitev te želje, ravno nad glavo. Čez dva dni po tem razgovoru s soprogo se je vrnila od Pepice vsa

zasopla. Komaj je stopila skozi vrata, je že začela praviti mojstru:

»Ne bom te zelo razveselila, stari, toda mi je pomoči. Gospod Karasek v prvem nadstropju se bo selil.«

»Gospod davčni adjunkt Karasek?« je zaklical mojster.

»Da, umri je nekje na kmetih neki gospod od davkarije, zdi se mi, da v Bohdanču ali v Prelouču, ne vem gotovo. In gospod Karasek mora iti na njegovo mesto, za sedaj kot »substitut« ali »štac-anvalt« ne vem gotovo, toda najbrže se ne vrne več in ostane tam. In takoj mora iti, rodbina pojde za njim prvega avgusta. Vstavili so me, ko so me videli v hiši, in gospod Karasek je prosil, da ga pustiš brez četrtnetne odpovedi, da je to nekaj, za kar on ne more, da je v tem neki — kako je že rekel — kvis major — in da od njega gotovo ne boš zahteval, da bi ti moral plačati do listopada. Ubo-ga gospa Karaskova je jokala kakor otrok, tako so bili tam zadovoljni — moj Bog, dve sobici kakor kletki in kuhnjica kakor salonček — in je tudi v drugem stanu in mater ima tudi v Pragi — in sedaj mora iti proč. No, sem rekla, razume se, da ne boš obstajal pri četrtnetni odpovedi, da to ne ve-lja, ako je sklenil to oni major, in naj se torej se-lijo...«

Mojster Kondelik je namršil obrvi.

»Lepa reč! On je bil najbolj vester najemnik. Sedaj mi uide. In tako nagloma! Potemtakem mi ostane stanovanje četrta leta prazno. Takoj jutri moram iti tja, da obesi hišnik tablico. Morda vendar kdo to najame, če Bog da. Čeprav niso stranke, ki najemajo stanovanje pred selitvijo, mnogo vredne. To je stara stvar. Bodisi da so izbirčni ljudje ali pa ne plačajo radi, kadar morajo...«

Gospoj Kondelikovi pa se ni šlo za to, da pride tablica na vrata. Smatrala je nepričakovano selitev iz stanovanja gospoda Karaska naravnost za božji migljaj. Posledica te selitve je lahko izpolnitev njene vroče želje.

Onega večera, ko je prišlo skozi odprta okna v spalnico vsaj nekaj svežega nočnega zraka po dnevnim soparici in ko je mojster legel, se je mudila gospa še nekaj časa v prednji sobi in ko je pristopila k soprogi postelji, je bila že v svežem, belém nočnem perilu, ki je sladko dišalo po levanduli. Sklonila se je k mojstru, poljubila ga iskreno, sedla je na rob postelje in je rekla:

»Stari, ne deni tablice na vrata.«

Gospod Kondelik je vprašujoče pogledal soprogo.

»Glej, stari«, je nadaljevala gospa Kondelikova, »kdo ve, koga bi dobil. Bolje je počakati, nego dati v zadnjem hipu stanovanje v najem. Morda bo tudi treba kaj v njem popraviti. In zato mislim, da ne bi bilo nobene škode, ako ostane do listopada prazno. Za tako majhno, prijazno stanovanje dobiš strank na izbiro — morda se oglasi še kak znanec. In med tem časom, ko se tam vse pomije in osnaži, bi lahko jaz — —«

»Kaj pa, Beti?« je vprašal mojster in se je malo umaknil, da ne bi gospa sedela na samem robu.

Gospa Kondelikova se je pomaknila nekoliko naprej.

»— bi lahko jaz postavila tja kako posteljo in mizico in kak stol — in bi lahko tam spala, da bi bila pri Pepici — veš, samo v najhujšem času, ko me bodo tam potrebovali. Kakor da bi bil Bog poslal to selitev...«

»Za božjo voljo, ti hočeš zopet zbežati od mene? In s hišno opravo?« je zaklical mojster, toda ne z izrazom nepremagljivega ugovora.

»Pojdi, pojdi — zbežati! Stari!« je rekla dobrovoljno gospa Kondelikova. »Samo da bi me imeli pri roki, ko pride ura. In tu ostane vse, kakor je. Pod streho imamo kako staro posteljo — —«

»Pod streho so vedno stare postelje«, je pripomnil nehote mojster Kondelik.

»No, vidiš, in kaka mizica tudi in stol. — Tu ostane vse, kakor stoji in leži. Ne misli, da ne bi hodila domov. Kaj še! Toda lahko bi ostala kadarkoli na Vinogradih in vendar ne bi bila Vejvari napoti. No, kaj praviš k temu?«

»I no, naj pa bo, Beti, ker imaš toliko skrbi«, je privolil mojster Kondelik in je zavrnil gospej ovratnik nočne srajce. Že vidim, da ne moreš biti brez poletnega stanovanja. Mi vsaj izleti za teboj ne bodo prišli tako drago.«

»Hvala, stari«, je rekla gospa Kondelikova, sklonila se je nad možem in mu zopet pritisnila na ustnice vroč poljub.

»No, in luč ugasni, Beti«, je končal mojster Kondelik. — —

To noč je spala gospa Kondelikova zelo zadovoljna. Vendar bo pod eno streho s Pepico.

(Dalje sledi.)

Slovenci v tujini.

Pismo slovenskega delavca iz Dunaja.

Že precej dolgo sem bil namenjen, v »Narodnem Listu« opisati svoje v duši gojene misli. Ker pa sem, kakor vam že naslov pove, priprost, neučen rokodelski pomočnik, mi boste pač, dragi čitatelji, oprostili, če bom morda, kakor se pravi po naše — otrobe vezal!?

Porabljač svoj prosti čas, ki ga imam itak samo ob nedeljah, opazujem najrajši dunajsko gibanje, pravzaprav gibanje različnih narodov na Dunaju. In vedno in vedno moram zaključiti svoja premišljevanja z mnenjem, da so v resnici Čehi

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, protina, glavobola, zobobola? Ali ste si po prepihu, prehlajenju kaj nakopali? Poizkusite z bolečine tolažečim, zdravilnim, krepčujočim Fellerjevim fluidom z znamko „Elsafluid“. To ni samo reklama. Tucat za poskušnjo 5 kron poštne prosto. Izdelovalec samo lekarnar Feller v Stubici, Elzin trg št. 264, Hrvaško.

najdelavnejši, le oni povzročajo največ skrbi tukajšnjim nemškim očakom, oni — bi skoraj rekel — Dunaju gospodarijo — zapovedujejo. Saj pa tudi njihovo število raste od dne do dne; če se ne motim, štejejo že čez pol milijona duš. Pač ni čudo, če že graška Tagespost boječe vzdihuje: »Ist Wien noch eine deutsche Stadt?«

Če gre človek tako po ulici (posebno v nekaterih okrajih n. pr. v 10.), ni nič posebnega, ako se mu nehote vriva vprašanje, ko povsod le češko govori sliši: »Sem na Dunaju ali v Pragi?« Nam Slovonom je to lahko v ponos in veselje, med tem ko naši nasprotniki skripljejo z zobmi, boječ se za svoj Dunaj.

In kako je mogoče, da so prišli Čehi na stališče, kjer so danes? Lahek odgovor. Priprosto delavstvo so si izobrazili, med mlade, po čitvu in izobrazbi koprneče ljudi so vrgli seme, dobrih knjig in časopisov, ter skrbeli, da se je vsak zaveden mladenič lahko v svojem materinem jeziku izobraževal in najsi tudi v nemškem Dunaju, vsak je lahko dobil v roke spise buditeljev češkega naroda (Havlíčka, Palackega, Vrhlickega, Svatopluka Čecha, Jana Nerude in drugih), ki so vneli v srce čeških ljubezen do domovine, ljubezen do maternega jezika. Sam sem imel priložnost precej teh spisov prečitati in moram reči, da bi res zakrknjen moral biti, kdor bi se ne vnel pod njih ognjeno besedo za svoj mili narod. Zavidam Čehi na njihovih velikanih, ter si prav goreče želim, da bi se končno tudi Slovincem porodil Havlíček ali Palacký!

Ali nekaj moram omeniti, kar mi ne ugaja pri bratih Čehih. Dana mi je priložnost, dan za dnevom z njimi občevati, in če pogovor nanese, da me kdo vpraša, kakšne narodnosti sem jaz, pač vsakemu s ponosom odgovorim: »Slovenec.« — A on? Navadno me gleda, kakor da govorim arabski, kakor, da imena tega še nikdar slišal ni, a vpraša: Aha, Slovak? Jaz: Ne, nikakor Slovak, ampak Slovenec, tam z zelene, vinorodne Spodnje Štajerske. — Torej Krobot? (Hrvat) — In tako se mi je navadno dan za dnevom z njimi prepirati. Ne vem, kako je mogoče, da so tako malo o nas poučeni, a jaz se dobro spominjam, kako je nam naš vrli g. nadučitelj Ogorelec pri vsaki priliki mnogo govoril o Čehih, ter nam jih povsod stavil za vzgled. Ravno pred par dnevi sem vprašal enega, ki me tudi ni razumel, ko sem mu pravil, da sem Slovenec, kaj so se učili v šoli, da ne ve, kakšen narod prebiva tam na jugu v Kranjski, Sp. Štajerski, Koroški, Primorski? Odgovori mi: »Vsak dan smo si zapeli po tri do štiri krat: Bajkaj! bajkaj! Praha je Čehu raj! — itd.

Po tem lahko sodim, da naše šole nikakor za češkimi ne zaostajajo, in da tudi Čeh nobeden iz šole kot modrijan ne izstopi, ampak se še le pozneje v mladeniških letih izobraži. Ali — nekaj si nese že iz šole, kar mi pač pri mnogih, mnogih Slovincih pogrešamo in to je: ljubezen do domovine, ljubezen do jezika svojega! To vcepiti razumejo češki učitelji že otrokom. Kateri mladenič pa ima to, ta se več ne izgubi, ker vsak tak s strastjo čita — in čitanje edino ga izobrazi, ga oblika. In tega češki mladenič nikjer ne pogreša; povsod so mu bogate knjižnice odprte, povsod se mu zanimive in poučne knjige ponujajo v prebiranje.

Dragi! Poglejmo pa k nam, na našo stran! Kaj ne, velika razlika med nami! Daleč smo za njimi! Ozrjmo se samo po Dunaju! Gotovo šteje na tisoče slovenskih delavcev, slovenskih mladeničev in mladenk. In vsi ti tisoči koprni po izobrazbi, a vsak sam za sebe. Vsi so raztepeni po Dunaju, da niti drug za drugega ne vemo in nobeden nič ne čita, nič se ne uči. In kako tudi? Slovenskih knjig ne dobimo, drugih ne razumemo. Res iz srca pomilujem one Slovence, kateri se vsaj drugojezičnih knjig ne morejo poslužiti, ker sam sem se prepiral, kako pusto, kako dolgočasno je življenje brez čtiva. Sramujem se, ali resnici na ljubo moram priznati, da ves ta čas, kar sem od doma, izvemš časniki (posebno »Nar. List« me je vedno spremljal in mi povsod sledil), nisem niti jedne slovenske knjige, jednega slovenskega spisa dobil v roke. Sedaj jih že več toliko ne pogrešam kakor poprej, ker nadomestujem si je s češkimi, odkar sem se njih jeziku privadil. Ali pogrešajo jih gotovo druge stotine in stotine, ki si jih nadomestiti ne morejo!

Pač mi bo kdo ugovarjal: »Ta je pač dolgo spal, ali pa še spi vedno, da nič ne ve o naših slovenskih društvih na Dunaju, ter jadikuje po knjigah, katerih leži tam cela grmada.« Dobro. Tudi za ta društva vem, a poglejmo si jih. Že sami naslovi nam zadostujejo. Imamo torej tukaj: Akademsko društvo »Slovenija«, akademsko društvo »Sava« i. dr. Akademsko? In med akademike mislite da se naj priprosto delavec vmeša? Do tega mislim jih pač prav malo pripravite. Saj itak vsi dobro veste, da je nam Slovincem pač že od pametiveka vrojena ta neumna — preponižnost in strah pred nečim, vsak se boji, da bi ga tam zgrizli. Temu odpomoči ne moremo? Pač, da se pomagati; pomagano nam bo še le tedaj, kadar bomo zadostno olikani, izobraženi, a za to nam treba delavskih društev, treba nam knjig in zopet knjig.

Besede te nudim vam v premislek in oni, ki se čuti moža, oni, kateri je zmožen kaj storiti, pa je srčno prošni, da upelje korake v naš blagor, za kar mu bode vse slovensko delavstvo na Dunaju hvalo

izrekalo, ter se s hvaležnim srcem večno nani spominjalo!

A Vam rojakom tam pod zavetjem domovinskim, pod slovenskim nebom, kličem iskren, krepak bratski: »Na zdari!« Vaš Anton Blažek.

(Opomba uredništva: Gotovo Vas bodo gg. akademiki bodisi v »Sloveniji« bodisi v »Savi« blage volje sprejeli, ako se pri njih oglasite, in Vam posojali knjige. Sicer pa je na Dunaju tudi še društvo »Zvezda«, v katerem se po večini razni uradniki in tudi delavci. Skusite se tam oglašiti! Za naslov izveste pri društvu »Slovenija« ali »Sava«. Po zdrav!)

Zadnji dopisi.

Iz Rečice ob Savinji nam piše gospodična Fanika Zinauer, tamošnja poštarica, da ni res, da bi bila skrila »Nar. List« št. 49. z nekim dopisom iz Rečice. Res pa je, da dotična izdaja sploh ni prišla na tamošnjo pošto, kar se lahko s pričami dokáže. (Informirali smo se v naši upravi in dognali, da se je št. 49. »Nar. Lista« res premalo tiskalo in tako v nekatere kraje, tako tudi v Rečico, ni bil poslan na vse naročnike. Toliko resnici na ljubo. Op. uredn.)

Obrtni Vestnik.

Za sodovičarje. Sodovičarska obrt je postala, kakor znano, 10. decembra koncesijonirana. Skrajni čas je, da se slovenski izdelovalci sodevode združijo v društvo in končno prično zastopati svoje koristi. Razen koncesijoniranja stopi skoraj gotovo v veljavo zakon, da se bodo morale pokalice izdelovati iz pristnega malinovca, s pripombo, da e v zalogi se nahajajoči izvleček še lahko uporabi.

Vojaške dobave za male obrtnike. Ministerstvo za javna dela je na podlagi predlogov, katere je predložil urad za pospeševanje obrti, porazdelil pred kratkim dobave obučal in drugih usnatih delov vojaške oprave za c. in kr. armado za leto 1911, ki so bile namenjene malemu obrtnu in dal naročila tožadevnim zadrugam s posredovanjem trgovskih in obrtnih zbornic. Na malo obrt odpade za l. 1911. 40 odstotkov vseh letnih potrebščin. Za bodoče leto se naroči v vsem 83.335 parov čevljev v vrednosti 1.114.569 K, čevljiarskih in fermentarskih izdelkov pa za 439.758 kron.

Razne novosti.

Ženske v boju zoper poročni pristan v žepu. Iz Nju Jorka poročajo: V Nju Jerseju se je tisoč žen združilo v skupen klub, da začno boj zoper one zakonske moze, ki izven hiše ne nosijo poročnih pristanov. Zahteva teh žen se glasi: Varstvo vašim hčeram pred napadom oženjenih mož, ki se izdajajo za samce! Zahtevajo zakonsko predlogo, v kateri se zahteva za tiste zakonske moze, ki nosijo poročni pristan v žepu, denarno globo v znesku 500 dolarjev ali pa zapor do dveh let.

Kitajec ostane — »kitajec«. Kakor poročajo časopisi, je kitajski cesar zavrgel prošnjo za odpravo »kite« in za spremembo načina v oblačilu.

Dunajski magistrat in kranjski kostanjari. Dunajski magistrat je sklenil koncesije za prodajanje pečenega kostanja dajati samo Dunajčanom. Kakor znano, so do zdaj na Dunaju pekli kostanj večinoma Dolenjci, ki so si na ta način prislužili par krajcarjev. Dunajski magistrat je s tem, svojim sklepom pokazal, kako sovražen je vsemu, kar je slovanskega.

LIŠTNICA UPRAVNIŠTVA.

Fr. D., Trbovlje: Plačano do 31. XII. 1910. — Fr. K., Lačvas: Plačano imate do 15. XII. 1910. — K. K., Reka p. Hoče: Bila pomota v upravi. Oprostite! Urejeno!

Izjava.

Ni res, da bi bil gospod nadučitelj Čoček Jozef mojega fanta težko ali kakorkoli telesno poškodoval, kar je dognala zdravniška preiskava. Obžalujem torej to od mene povzročeno neresnično vest v tej zadevi ter prosim gosp. nadučitelja odpustčanja in se mu zahvaljujem, da je odstopil od daljše sodnijske preiskave proti meni. Tudi izrekam, da je poročilo v »Nar. Dnevniku« glede te zadeve popolnoma neresnično.

ŽICE, dne 23. decembra 1910.

Ribič m. p., priča.

Josef Slano m. p.

Pristnega vina

letnik 1908, prodaja

Franc Mihelič, posestnik, Krasna p. Studenice pri Poljčanah.

Vino ima 6 stopinj. — Cena od 50—60 vin.

Izkaz posredovalnice Slovenskega trgovskega društva v Celju.

Sprejmejo se: Knjigovodji —, korespondenti —, kontoristi 3, potnik 1, poslovodji —, pomočnik. mešane stroke 5, pomočniki železniške stroke 1, pomočniki manufakturne stroke —, pomočniki špecerijske stroke —, modne in galanterijske stroke 1, blagajničarke —, kontoristinj —, prodajalke 4, učenci —, učenke —.

Službe iščejo: Knjigovodji —, korespondenti —, Knjigovodji —, kontoristi —, poslovodji —, potniki —, pomočniki mešane stroke 4, pomočniki železniške stroke 1, pomočniki manufakturne stroke 1, pomočniki špecerijske stroke 2, pomočniki modne in galanterijske stroke 1, kontoristinja 1, blagajničarki 2, prodajalke —, učenci —, učenke —.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Žagmojster

pošten, samec, ne čez 45 let star, kakor tudi priden

hlapec

se takoj proti dobri plači sprejmeta pri:

Ivanu Pfeifer, Košnica pri Celju. 18 3-1

Jšče se spreten gospodar

ki bi prevzel v oskrbo in obdelovanje večje posestvo za polovico pridelka. Drugo po dogovoru. Prodaja se tudi hiša z malo trgovino pod ugodnimi pogoji. — Naslov se izve v našem upravnistvu. 3 2-1

Izborni

20 -1

brzoparilniki za krmo

„ALFA“

se najboljše naročajo v

trgovini Josipa Cizel na Polzeli v Savinski dolini

kjer je vedno takšni brzoparilnik na ogled in na poskušnjo. Prihranitev na kurivu in času je ogromna! Krma je mnogo boljša!

Dobiva se tudi izvrstni strešnik-zakrivač iz tovarne F. P. Vidie & Comp. v Ljubljani.

Srečen zakon

je, ako je bala iz

narodne veletrgovine R. Stermecki v Celju.

Odlikovano z najvišjimi darili na mednarodni razstavi leta 1910.

Pravi čudež pri pranju na nov način

„Vzemi me reboj“

je naravnost ideal za vsako gospodinjstvo, ker je to sredstvo najboljše in za 55% vrednejše kot vsa druga pralna sredstva. Je edino izmed pralnih sredstev, kateri ne potrebuje nobenega drugega dodatka. — Sestoji namreč iz najboljšega mila.

Potreba je le pol ure kuhati in dosežete, da je perilo snežnobelo. — Glavna zaloga Ceh & Blitz, Dunaj XX/2, Dresdnerstrasse 82, telefon 12.359. 7 2-1

Loterijske številke.

Trst, 31. decembra 1910: 52, 84, 87, 8, 38.
Lince, " " 23, 46, 88, 40, 34.

V najem se da

na več let velika **trgovina** z novimi štalažami in vsemi za trgovca potrebnimi reči. Trgovina je ravno na trgu pri farni cerkvi, tudi postaja ni daleč. Vse je v velikem prometu. Kdor ima veselje, lahko tam tudi dobi **gostilno** z vsemi pravicami v najem. Na leto se veliko vsega proda. Kdor želi vzeti, naj si stvar hitro ogleda.

EB. FURLAN, gostilničar in trgovec
Dobova pri Brežicah. 4 3-1

Zahtevajte vzorce!

Barhant, flanele, modno blago, opreme

platno, damast, kanafas itd. same novosti, razpošilja franco izvozna trdka
V. J. Havliček in brat v Podčrbradeh na Češkem.
Razpošilja tudi franco po povzetju 1 zavoj 40 m raznovrstnih ostankov od polnega in zimskega perila v širokosti 1 do 8 metrov samo za 18 K.
Ugodna prilika! Izredno cen! 15 5-1

Pozor! 50.000 parov čevljev! štiri pari samo K 8-50.

Ker je več velikih trdk prišlo v denarne težkoče, sem dobil nalogo veliko postavko čevljev razprodati nizko pod proizvajalno ceno. Prodam torej vsakomur 2 para čevljev na jermenčke za gospode in 2 para čevljev za dame, usnje rjavo ali črno, galosirane, z žrebli v podplatih, najelegantnejše in najgostejše razone. Velikost po številkah. Tsi 4 pari stanejo K 8-50. Pošilja se po pošttem povzetju. **S. Urbach**, izvoz čevljev, Krakov št. 110. Zamena dovoljena, tudi denar nazaj! 5 1

Superfosfat

mineralično in animalično, najzanesljivejše in najcenejše fosforkislinsko gnojilo za vsako vrsto zemlje. — Vsečina strogo garantirana. Zajemčeno najhitrejši uspehi, največja množina pridelka. — Za pomladansko setev potrebno neobhodno. — Dalje amonijakove, kalijere, solitarjere in superfosfate se dobi pri tovarni nmetnih gnojil, trgovcih, kmet. zadrugah in društvih. 16 14-1

Bureau: Praga, Prikopi 17.

Delano iz najboljših snovi!

Vse naše gospodinje hvalijo in kupujejo le

Pfeifer-jevo milo

ker je najboljšo in napravi brez truda snežno belo perilo. Pri nakupu pazite na vtis Pfeifer in znamka tiger.

Delano iz najboljših snovi!

Zenitna ponudba.

Vdovec, 49 let star, brez otrok, z večjim premoženjem in gostilno v lepem kraju, vse brez dolga, želi znanja z izobraženo žensko v starosti 30—40 let z večjim premoženjem. — Le resne ponudbe na upravnštvo „Narodnega lista“ pod šifro „Vdovec“. 2 2-1

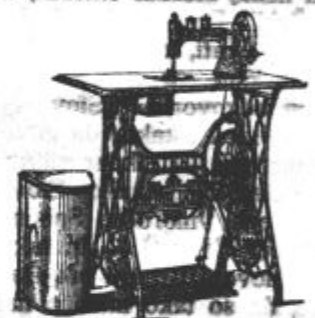
Išče se v najem

pekarija

na deželi ali malem mestu na Spodnjem Štajerskem s 1. prosincem ali 1. sušcem. Ponudbe se prosijo pod „Pekarija“, pošto-ležeče Maribor. 6 1

IV. Jax & sin, Ljubljana Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo
šivalnih strojev
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji „Adler“.
Vozna kolesa.
Ceniki zastoni in franko.

Brzejavni naslov:
Brikettid Penal

„Brikettid“-luč
GESELLSCHAFT M.B.H.
WIEN

Telefon št. 4236.

V poletu vsepo-
vsod doseženo
prvo mesto.

Idealna
luč v sobi.

Glavno zastopstvo: **Zinauer & Co.**
Sv. Jakob v Slov. goricah pri Mariboru.

Radl posebne varnosti
zlasti v stanovanjih upo-
rabno. Oblastveno dovoljeno! — Naj-
cenejši in najboljši sistem. Od 1—30
luči. — Na zahtevo se vam vposlje
cenik zastoni. 8 4-1

Brzoparilniki za krmo „ALFA“ so najboljši!

Velika prihranitev na času, na kurivu in naj-
boljša krma to so naj-
večje prednosti istega!

Zahtevajte cenike!
Dopisuje se slovensko!

Delniška družba

Alfa Separator

Dunaj XII.

